

Kunvald: v srdci Kravařska

Malba Antona Koliga

Blížil se jubilejní rok 1912 a s ním 100. výročí postavení kostela Povýšení svatého Kříže v Kuníně. Již od roku 1908 začaly probíhat práce na obnově kostela, na nichž se podílely obec a rovněž patroni kostela – majitelé nedalekého zámku. Důkladně byly obnoveny základy kostela a roku 1910 byl kostel zevnitř a zvenčí zrenovován novojičínskou stavební firmou Blum. V klenutém stropě byly vyměněny vadné desky, žebra zesílena fošnami, na ně bylo dáno dřevěné obložení a pak lepenka. Celý kostel následně prostě a jednoduše vymaloval novojičínský malíř pokojů a kostelů Ferdinand Kolig. Kostel byl přichystán přijmout skutečný klenot: monumentální nástropní obraz, jehož autorem byl malířův syn: začínající a neznámý malíř Anton Kolig, který s Oskarem Kokoschkou, Franzem Wiegelem a dalšími poprvé vystoupil na slavné výstavě „Malířství a plastika“ v prostorách uměleckého spolku Hagen roku 1911.

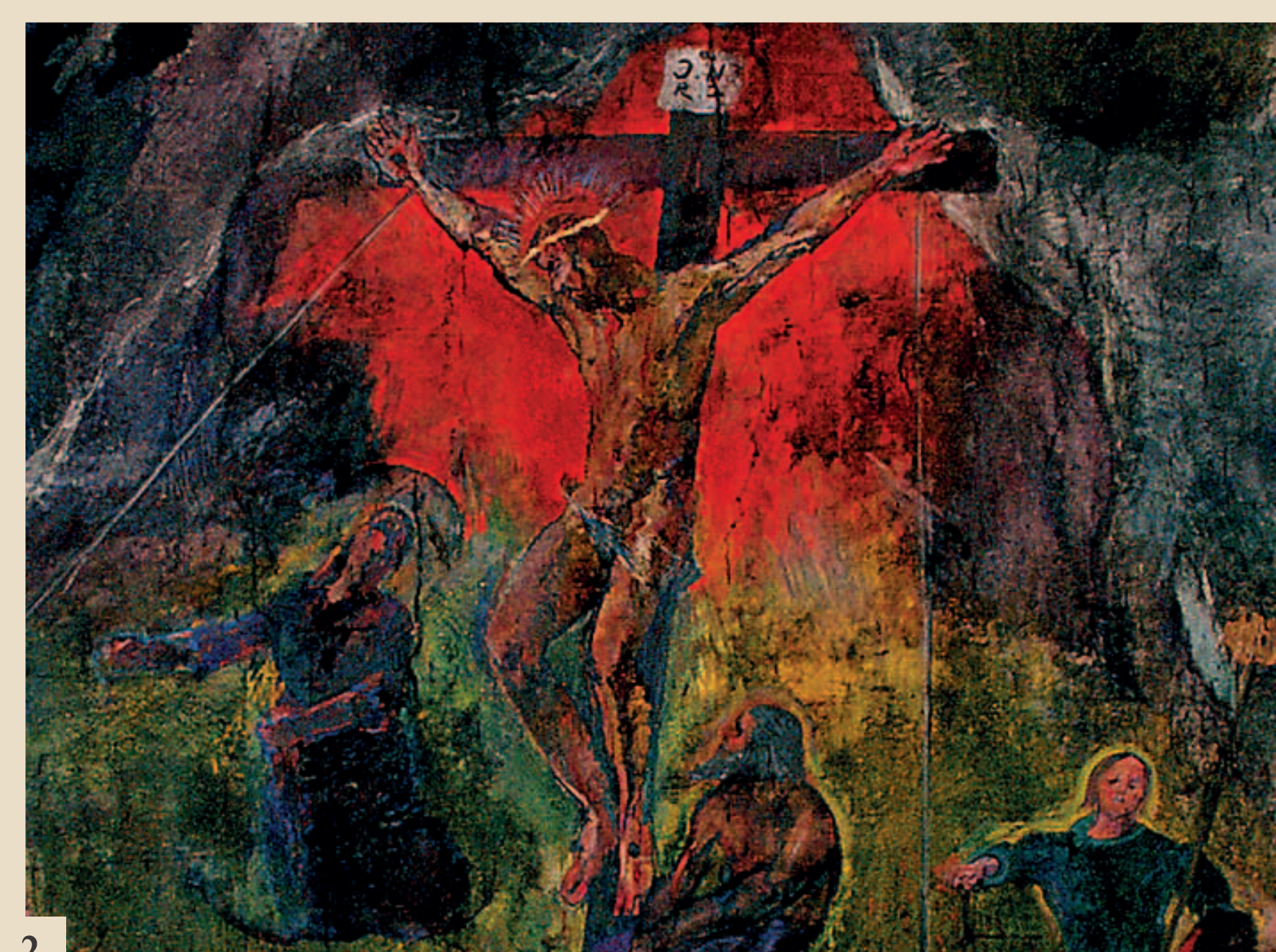
Na výstavě, pro kterou vytvořil rovněž plakát, se Kolig představil návrhem nástropní malby pro kostel v Kuníně. Návrh tehdy zaujal známého rakouského spisovatele Richarda von Schaukala (1874 – 1942), kterého na výstavu upozornil slavný stavitel Adolf Loos. Není bez zajímavosti, že Schaukalovou ženou byla Fanny Hückelová (1877 – 1959), pocházející ze známé rodiny novojičínských výrobců klobouků. Schaukal byl návrhem nadšen a detailně jej popsal v dobovém tisku.

Návrh musel být hotov již před únorem 1911, kdy byla výstava zahájena a obraz, namalovaný na plátně, zobrazující postavení kříže na Kalvarii, byl následujícího roku před svátkem Povýšení svatého Kříže umístěn do kostela. Velká slavnostní mše ke 100. výročí posvěcení kostela se konala 15. září 1912.

Nástropní malba Kuníně náleží vůbec k prvním dílům slavného umělce. Jeho moderní dílo bylo přijímáno v době vzniku velmi rozporupně. Ve farní kronice je však všestcky napsáno: „Obraz byl různě posuzován. Možná, že naše potomstvo bude mít ale jiný názor.“ Obraz Antona Koliga je dnes uměleckým klenotem celého kostela v Kuníně.

1.

2.

3.

4.

5.

Kunvald: v srdci Kravařska

Malíř Anton Kolig

Anton Kolig se narodil 1. července 1886 v domě na dnes už nestojící Ztracené ulici v Novém Jičíně. Od roku 1904 studoval společně s Oskarem Kokoschkou na Uměleckoprůmyslové škole ve Vídni a o tři roky později na tamní Akademii výtvarných umění. Zde se seznámil s malířem Franzem Wiegalem, často navštěvoval jeho rodiště v Nötschi v Korutanech a roku 1912 se oženil s jeho sestrou Katharinou.

Na doporučení Gustava Klimta a Carla Molla obdrželi roku 1912 Kolig a Wiegale stipendium na pobyt v Paříži, kde se nejprve v Louvru začal zabývat moderním malířstvím. 1. světová válka jej zastihla v Marseille, odkud musel v přestrojení z Francie utéct a zanechat tam své obrazy. V dubnu 1916 nastoupil do armády, dostal se na válečnou frontu, až byl na podzim 1917 za pomoci Richarda von Schaukala, tehdy ministerského rady na ministerstvu veřejných prací, který Koliga považoval za nejvýznamnější talent mezi mladými rakouskými malíři, přijat jako válečný malíř do umělecké skupiny válečného tiskového odboru. Z jeho děl se dostalo největšího uznání portrétům generálů a zajatců například na společné výstavě s Egonem Schielem v Klagenfurtu roku 1918.

Po válce se v letech 1926 - 1927 gobelínem a mozaikou podílel na výzdobě vstupní haly Festivalového domu v Salcburku a následujícího roku obdržel nabídky profesury na výtvarných akademiích v Praze a ve Stuttgartu, z nichž se rozhodl pro Württemberskou akademii ve Stuttgartu. Zde vychoval řadu později významných malířů. Jeho dílo začalo být mezinárodně uznáváno a prezentováno na řadě výstav.

Roku 1929 obdržel Kolig zakázku na vymalování Malého sněmovního sálu Zemského sněmu v Klagenfurtu freskami, které provedl následujícího roku společně se svými žáky. Již v roce 1931 však žádali nacionalističtí poslanci jejich odstranění, čemuž bylo nejdříve zabráněno, později ale byly fresky zakryty a po připojení Rakouska k Říši byly fresky stejně jako mozaika ve Festivalovém domu v Salcburku nacisty nenávratně zničeny. Z galerií byla odstraňována i další Koligova díla, proti kterým se měl osobně vyslovit také Adolf Hitler. Expresionistické pojetí obrazů a rovněž mužské akty, které představovaly těžiště tvorby Antona Koliga, byly nacionálně socialistické ideologii trnem v oku.

Kolig zůstal až do podzimu roku 1943 ve Stuttgartu, odkud se rozhodl k návratu do Nötsche. Na konci roku 1944 byl se svou rodinou zasypan po bombovém útoku a těžce zraněn. Přitom byla zničena velká část jeho děl. Zemřel 17. května 1950 v Nötschi. Anton Kolig se zařadil k nejvýznamnějším tvůrcům moderně pojaté monumentální tvorby v Evropě a „virtuosům štětce“. Jeho díla jsou dnes zastoupena ve všech velkých muzeích a galeriích celého světa.

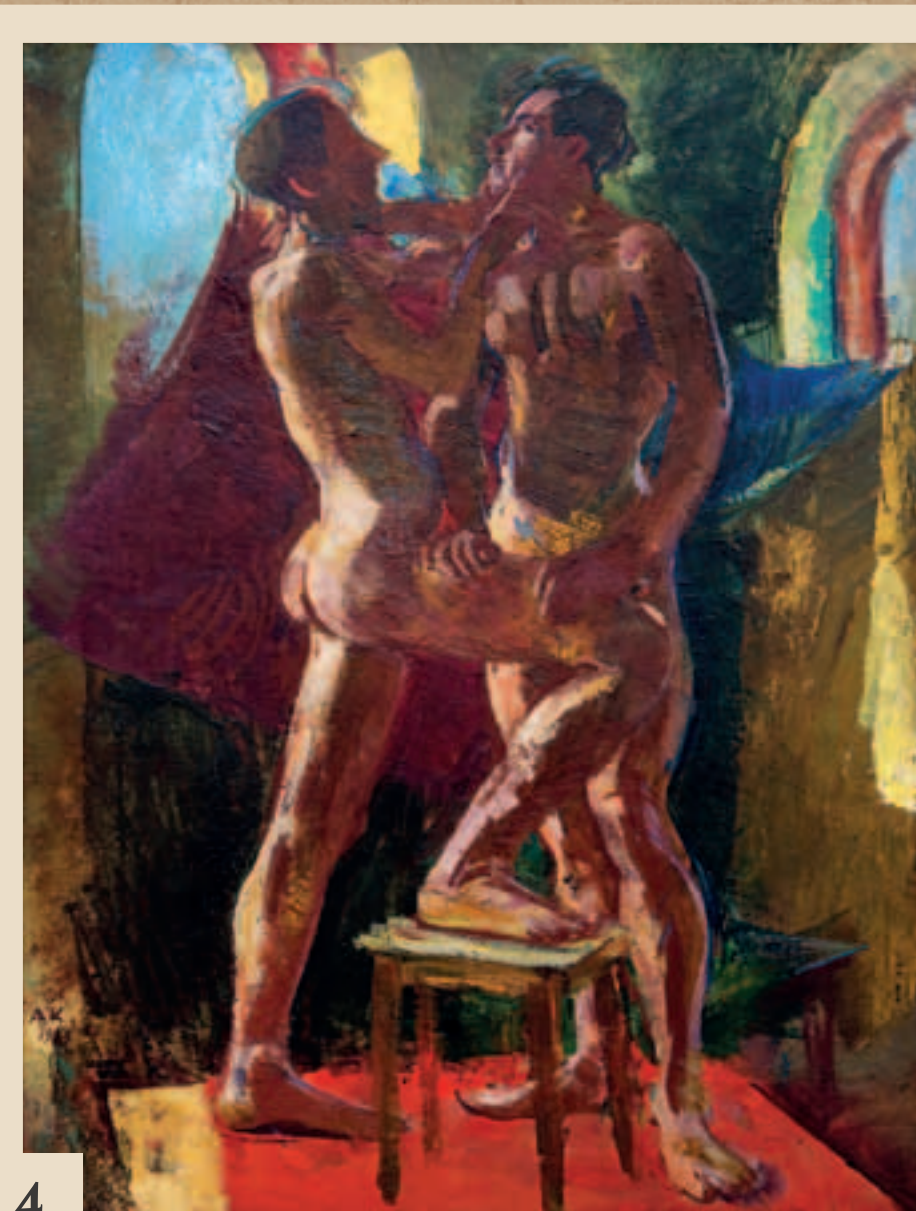
1.

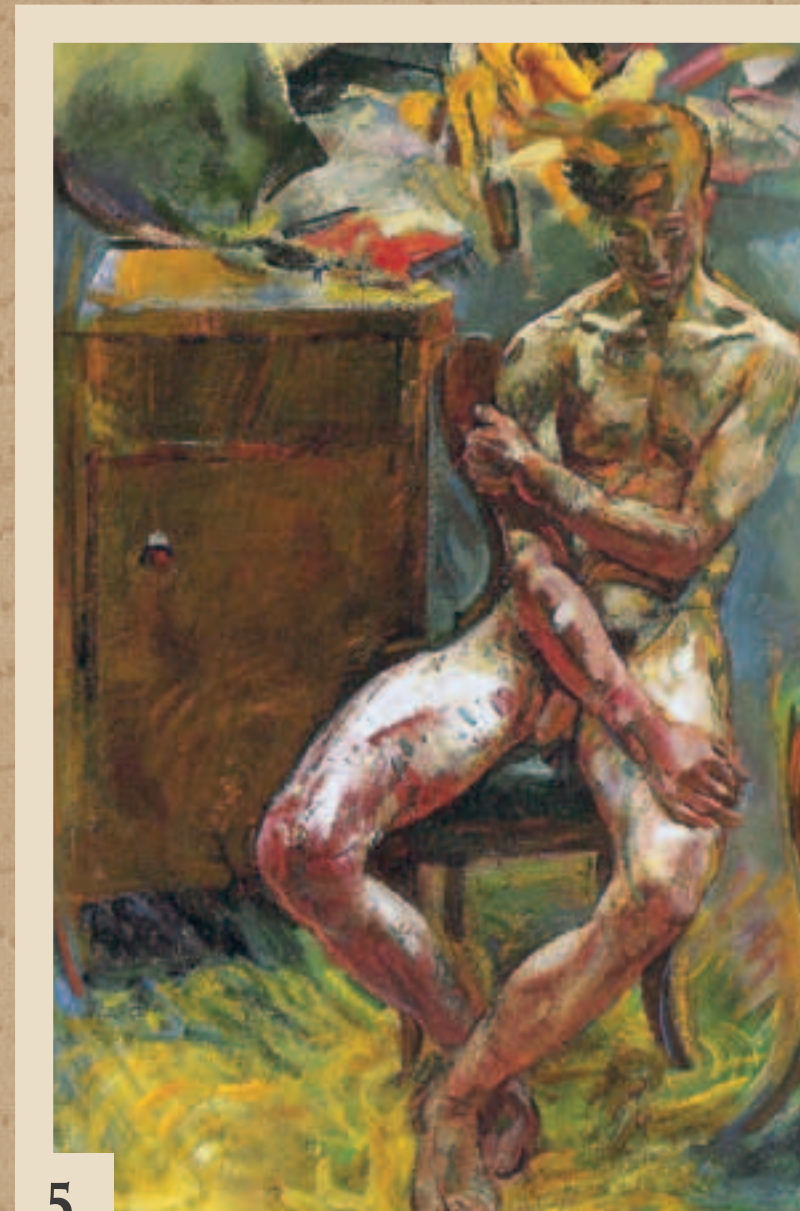
2.

3.

4.

5.

6.

Kunvald: v srdci Kravařska

Kostel Povýšení svatého Kříže

Základní kámen kostela Povýšení svatého Kříže byl položen v roce 1810. Kostel v Kuníně neměl mít v celém okolí obdoby. Vzorem pro kostel se stal chrám Vzkříšení Páně ve Slavkově u Brna, postavený významným vídeňským stavitelem Ferdinandem Hohenbergem von Hetzendorf. Prostý a působivý kostel v Kuníně byl prvním dílem mladého a začínajícího Hohenbergova žáka Franze Biely (1789 – 1871). Podobně jako kostel ve Slavkově měl být určen pro všechna vyznání a navazoval tak na koncept a myšlenkový základ zámecké školy na nedalekém zámku, dílo zakladatelky kostela Marie Walburgy hraběnky z Truchsess-Waldburg-Zeilu (1762 – 1828). Vedle sebe zde v duchu nevídané tolerance a snášenlivosti studovaly děti bez rozdílů sociálního původu, národnosti: Češi i Němci a také náboženského vyznání: katolíci, evangelíci i židé. Vysvěcení kostela v roce 1812 bylo velkou událostí. Zakladatelka kostela hraběnka Walburga nechala do věžičky kostela vložit pamětní listinu, která popisovala, za jakých útrap a obětí v dobách napoleonských válek a bídy byl chrám budován. Prvním kunínským farářem byl ustanoven hraběnčin spolupracovník a zámecký kaplan Josef Ignác Turek (1783 – 1850). Oblíbený učitel Františka Palackého na zámecké škole v Kuníně se později po svém odchodu na faru v Dašicích na Pardubicku zařadil mezi první šířitele jiřinek a zakladatele jiřinkových slavností u nás.

Jednoduchý a působivý ráz kostela podtrhovalo architektonicky čisté průčelí, tvořené peristylem se čtyřmi jónskými sloupy, vchodem, k němuž ze tří stran vedlo pět kamenných schodů, a také architrámem se železným zábradlím, tvořícím jakýsi balkón. Aby se předešlo častým a opakovaným povodním, byla podlaha kostela vyvýšena na úroveň schodiště. Interiér prostého bílého kostela vytvářel elipsu. Na jeho výzdobě se podílel rovněž další začínající umělec Johan Ender (1793 – 1854), který se později proslavil jako malíř a profesor na Vídeňské akademii výtvarných umění. Úkolem vytvořit hlavní oltář byl však pověřen tehdy vůbec nejvýznamnější moravský umělec, sochař Ondřej Schweigl (1735 – 1812), který v průběhu prací umírá. Hlavní oltář je proto dílem Benedikta Edeleho (1797 – 1867) z roku 1825.

Součástí kostela byly také dva oltáře z roku 1813, které se však nedochovaly. Jejich pozůstatky představují dva dřevěné reliéfy, zasazené do zdi pod oratořemi: reliéf Svaté Rodiny podle obrazu Rafaela Santiho a reliéf „Nechte maličkých přijít ke mně“ podle grafiky curyšského rytce Johanna Heinricha Lipse (1758 – 1817). Jejich autorem byl fulnecký řezbář Hrabovský. Oba motivy symbolizovaly to nejcennější, co tanulo na mysli zakladatelky kostela, která přišla o své vlastní děti a rodinu a celý svůj život věnovala chudým a talentovaným dětem.

Kostel v Kuníně představoval až do smrti své zakladatelky architekturu, která svým myšlenkovým konceptem, duchovním rozměrem i provedením neměla v této části Moravy obdoby.

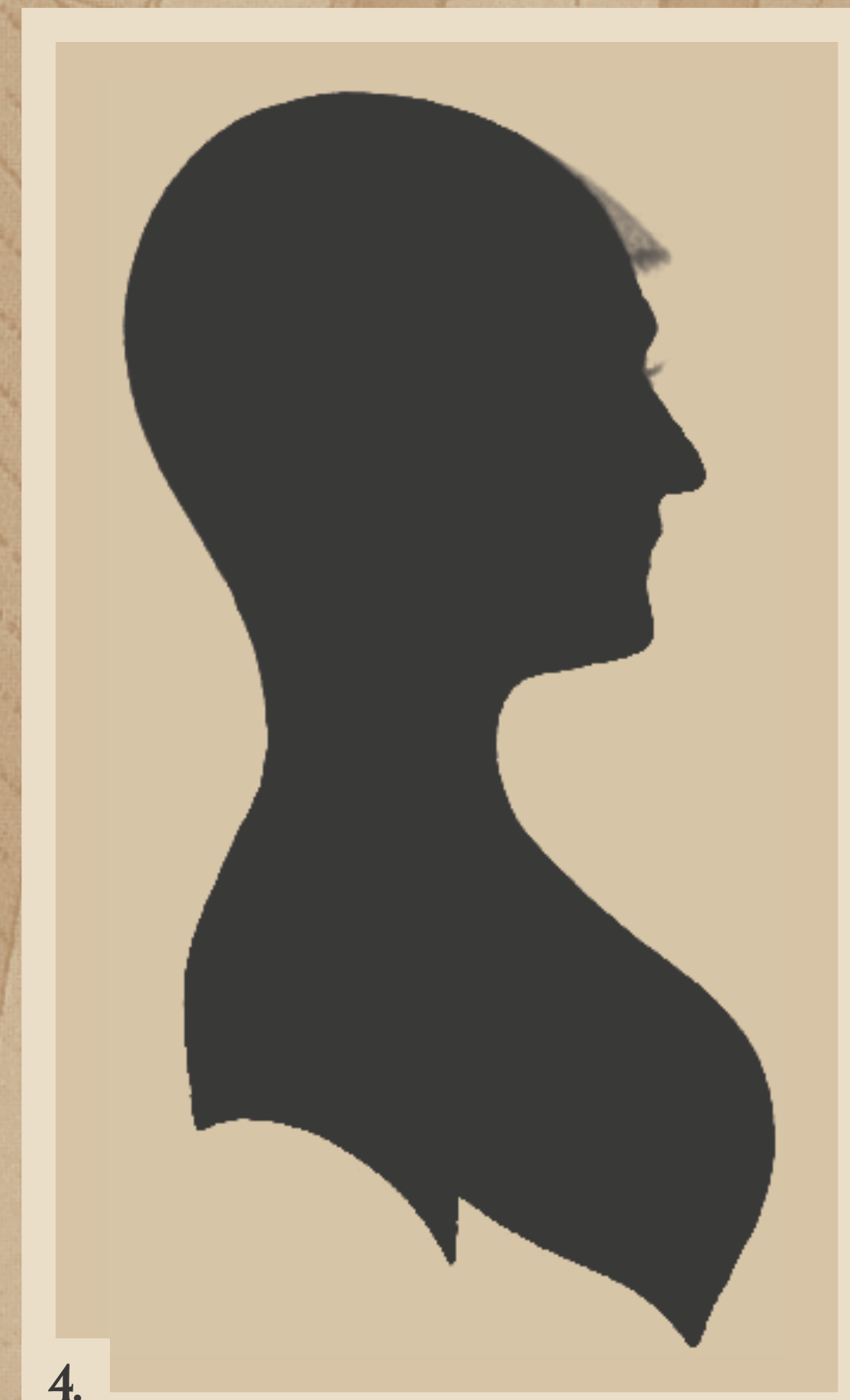
1.

2.

3.

4.

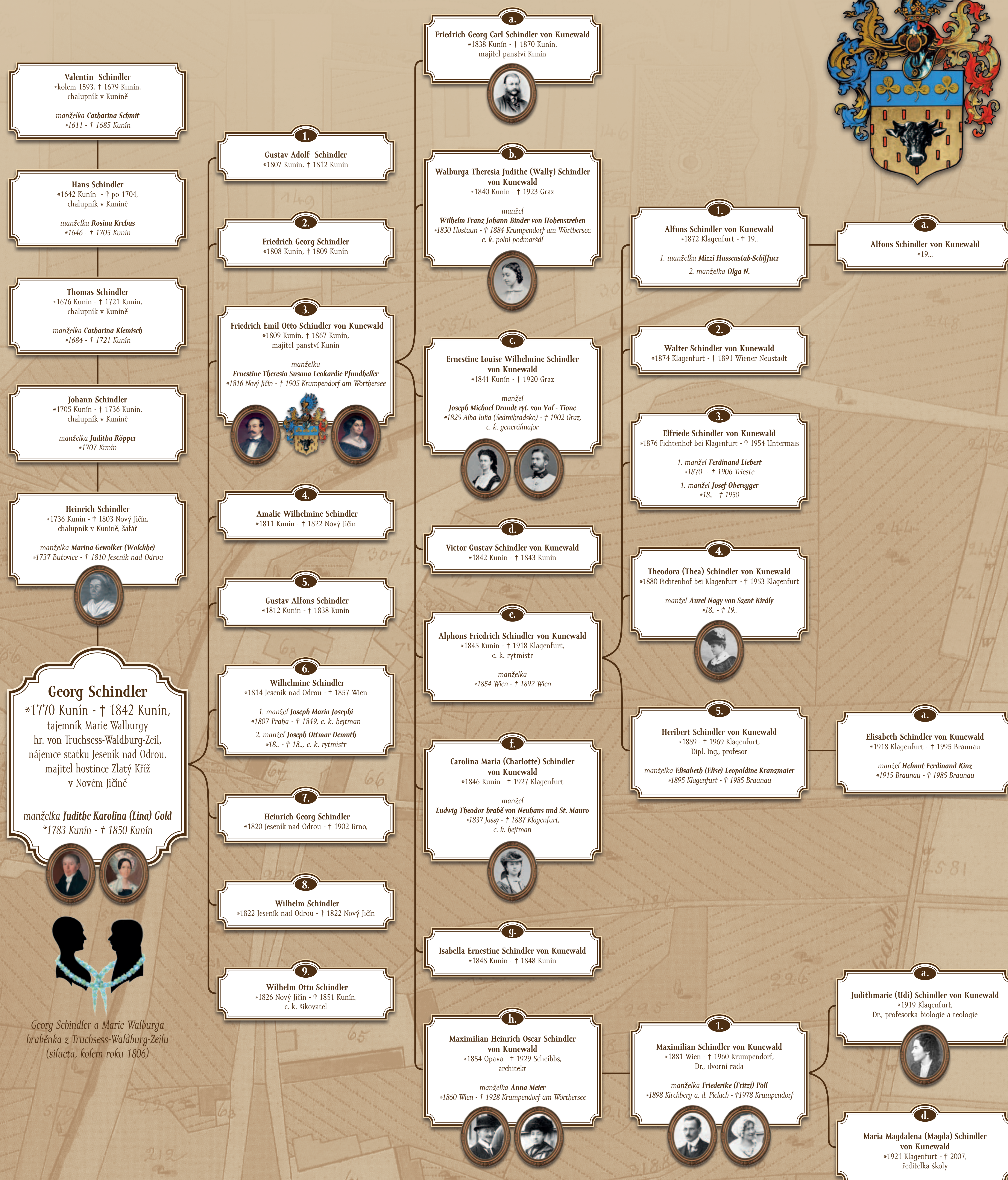
5.

Josef Ignác Turek

Kunwald: v srdci Kravařska

Rodokmen rodiny Schindler von Kunewald

Kunvald: v srdci Kravařska

Kostel Povýšení svatého Kříže

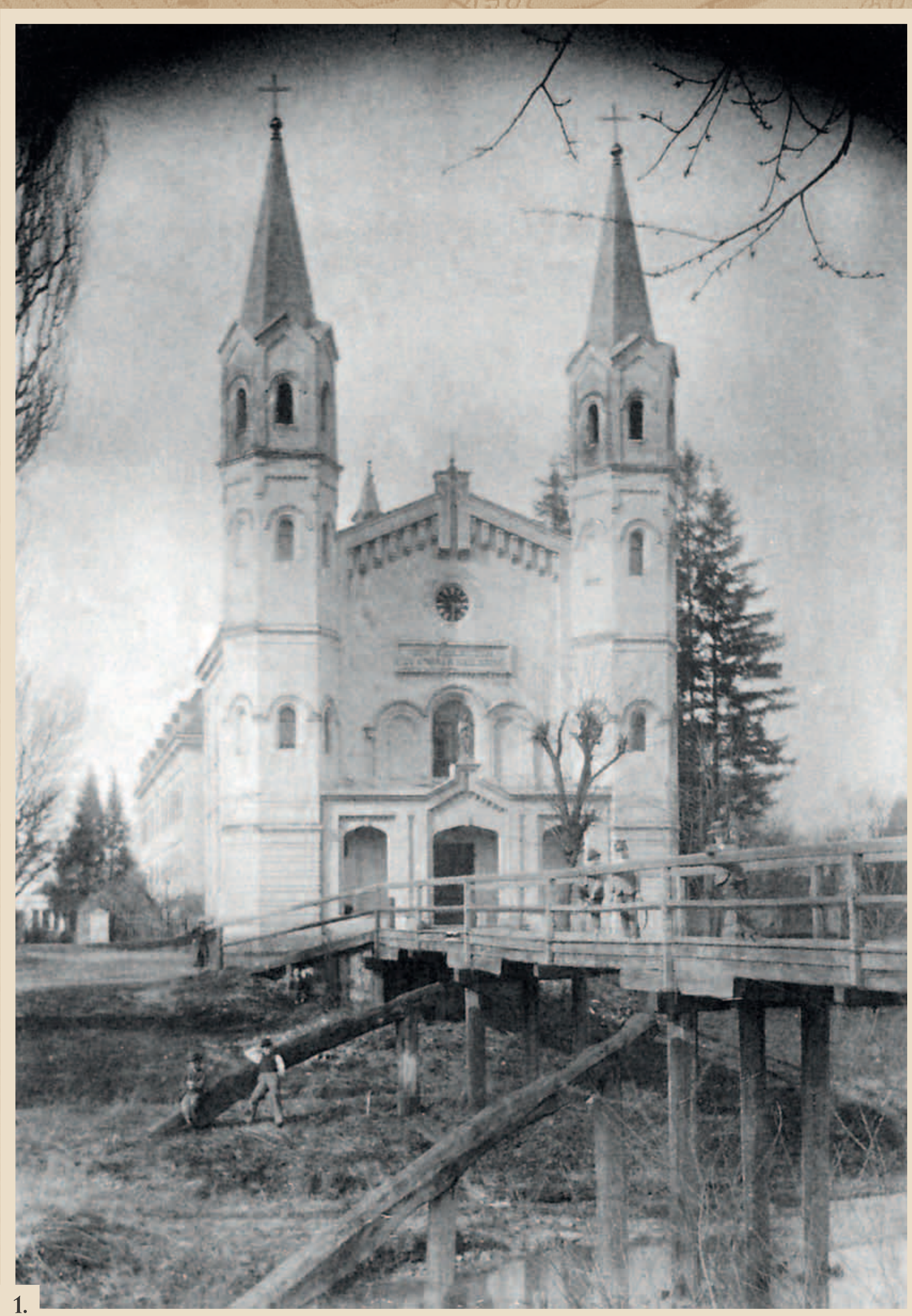
Úmrtím zakladatelky kostela jí narýsovaný duchovní koncept skončil. Přání místních farníků o doplnění architektury o věžní přístavbu se zvony došlo naplnění při renovaci kostela do podoby současného novorománského chrámu s charakteristickým dvojběžím podle projektu novojičínského stavitele Tomáše Chytila roku 1863. Proměna kostela se dotkla také vnitřní výzdoby chrámu za účasti umělců a řemeslníků z nedalekého Nového Jičína. Původní varhany, pocházející z kaple nedalekého zámku, dílo králického varhanáře Josefa Sträussela (1732 – 1776) z roku 1763, byly roku 1846 nahrazeny roku varhanami, jejichž autorem byl známý novojičínský varhanář Johann Neusser (1807 – 1878).

Za pozornost stojí soubor 14 zastavení křížové cesty z roku 1850, které jsou dílem novojičínského malíře Františka Bsirskeho (1815 – 1884) a také soubor 3 dodnes dochovaných obrazů Panny Marie Růžencové, svatého Josefa a Bolestné matky Boží (kopie Milostného obrazu ze Španělské kaple v Novém Jičíně) od dalšího novojičínského malíře Ignáce Bergera (1822 – 1901). Mezi významné realizace náleží pořízení dvou nových oltářů Narození Páně a Zvěstování Panny Marie vídeňským malířem Josefem Kesslerem (1825 – 1888) nákladem dalšího majitele zámku a patrona chrámu Ernsta Egona landkraběte z Fürstenberga (1814 – 1889) roku 1881.

Ozdobou celého kostela se stala monumentální moderní malba na plátně, nacházející se na stropě kostela. Jejím autorem je jeden z nejvýznamnějších rakouských malířů Anton Kolig (1886 – 1950), rodák z Nového Jičína. Malba byla pořízena k 100. výročí posvěcení kostela v roce 1912 a náleží vůbec k prvním dílům umělce, jehož díla jsou dnes zastoupena ve všech významných světových muzeích a galeriích.

Součástí obnovy kostela se stala rovněž výměna 16 již velmi zchátralých oken, provedená z dobrovolných sbírek obyvatelů Kunína. Nová malovaná okna byla dodána roku 1910 vídeňskou firmou Franz Götz. Další malované okno bylo pořízeno v roce 1927 majiteli panství a patrony chrámu Dr. Victorem rytířem Bauerem (1876 – 1939) a jeho bratrem Dr. Petrem rytířem Bauerem (1888 – 1965). Na okenním obraze byli zobrazeni svatý Viktor se svatým Petrem, okno však bylo zničeno na samém konci 2. světové války za osvobozovacích bojů.

Chrám se v nedávné době stal svědkem mnoha významných událostí: slavnostní mše u příležitosti znovu uložení ostatků zakladatelky kostela hraběnky Marie Walburgy v roce 2000, mše u příležitosti znovu otevření obnoveného zámku v Kuníně v roce 2004 a mnoha koncertů vážné hudby. Ke 200. výročí posvěcení prošel chrám opětovnou důkladnou obnovou. V roce 2012 bylo okno zničené na konci 2. světové války nahrazeno vitráží s motivem Svatého Kříže a znakem zakladatelky kostela hraběnky Marie Walburgy. Autorkou vitráže je akademická sochařka Kapka Toušková a okno bylo věnováno k výročí chrámu a zakladatelky mnichovským prelátem mons. Herbertem Jungem, jehož oba rodiče pocházeli z Kunína.

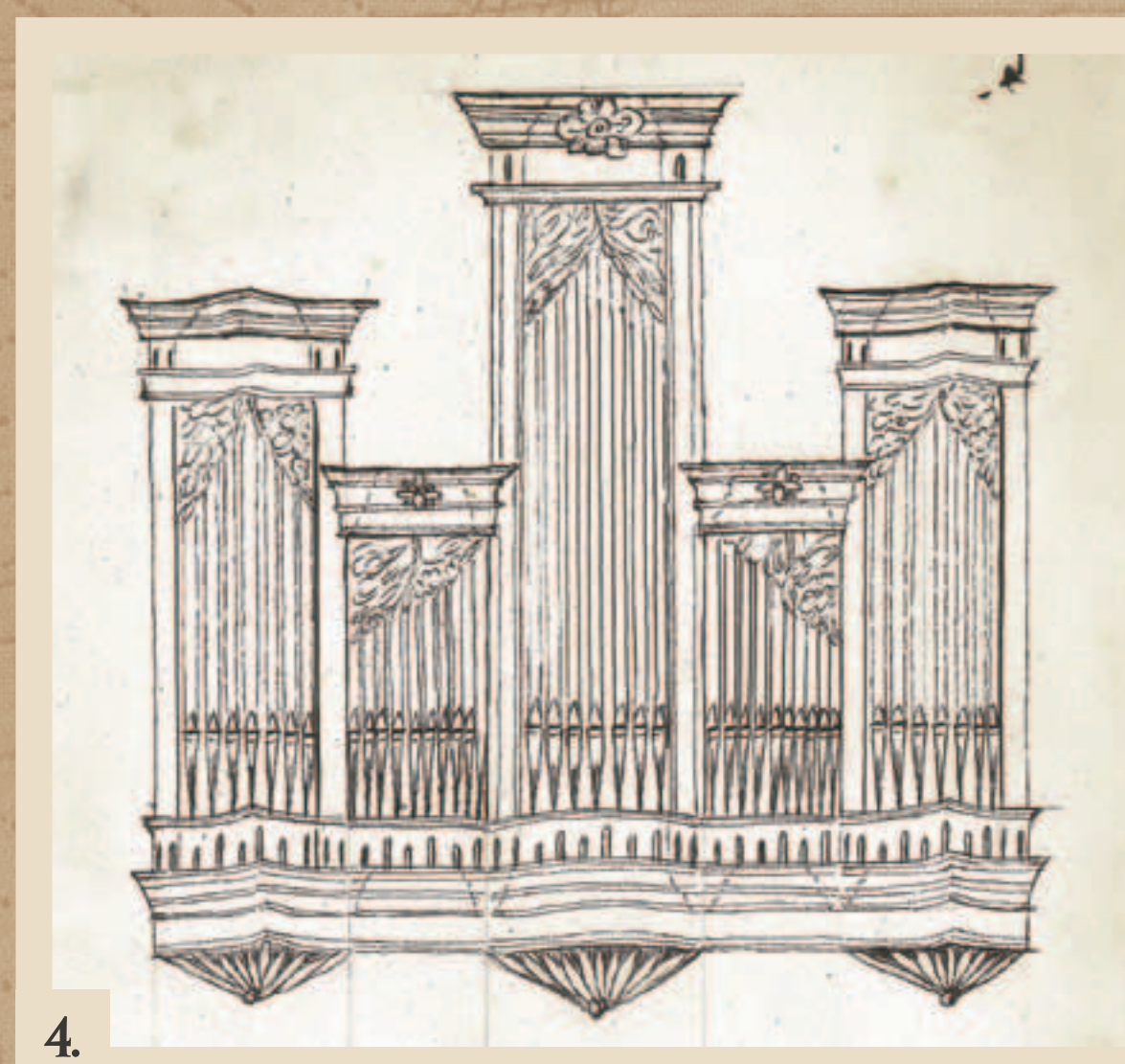
1.

2.

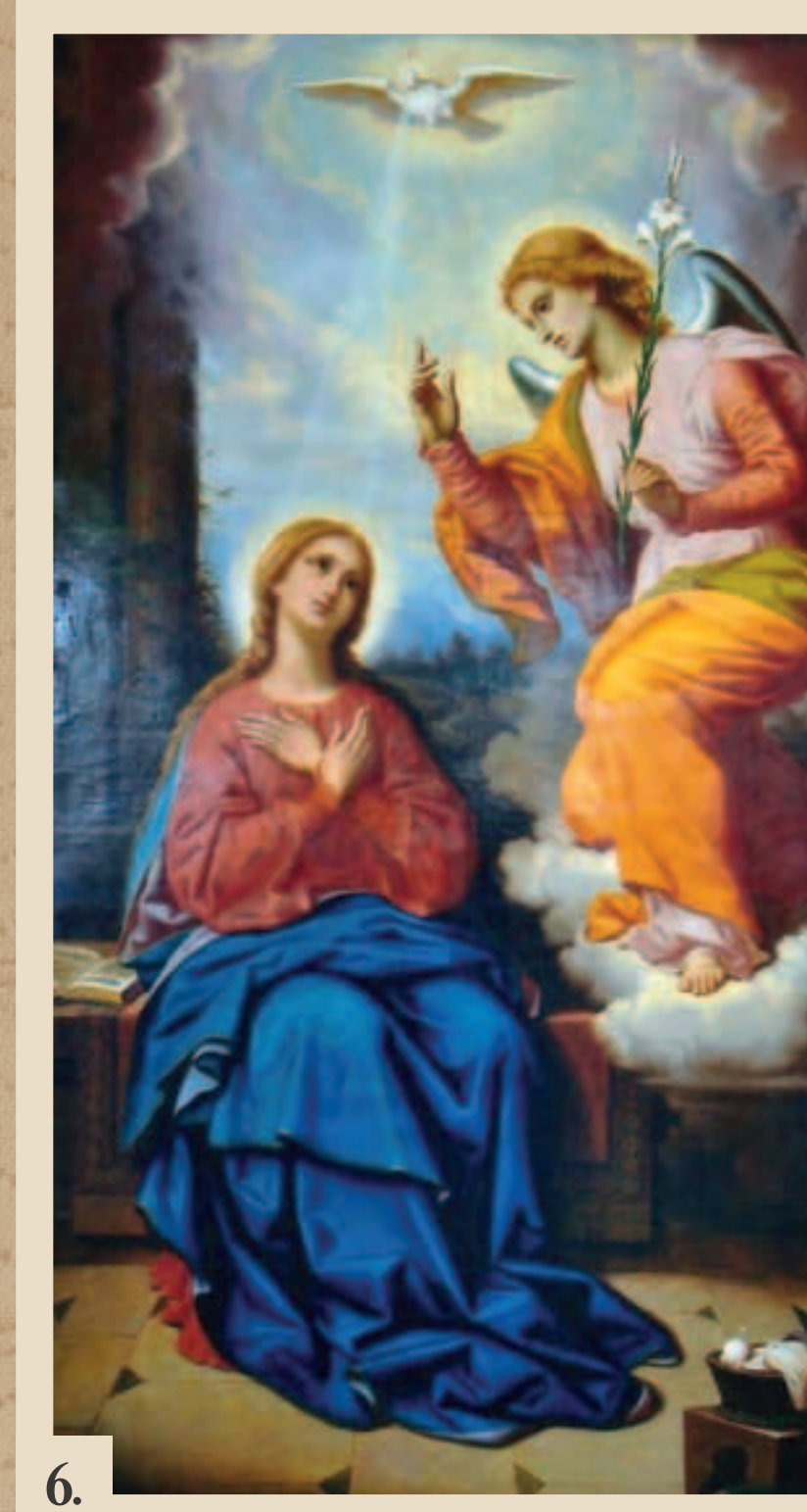
3.

4.

5.

6.

Kunvald: v srdci Kravařska

Zámecký správce Leopold Bernard Dittrich

Legendární správce zámku a panství v Kuníně se narodil 23. ledna 1687 v královském horním městě Přísečnice v Krušných Horách na Chomutovsku jako syn mlynáře Gabriela Dittricha a jeho manželky Zuzany. Dnes po tomto městě není ani památky, začátkem 70. let 20. století bylo rozhodnuto o vzniku Přísečnické přehrady, město bylo demolováno a území zatopeno vodou. Podle vzpomínek Davida Schneidra (1693 – 1755), vůdčí osobnosti Moravských bratří na kunínském panství, měl Leopold Bernard Dittrich pocházet z Rumburka nedaleko Ochranova a do Kunína měl přijít jako „neduživý mladý písař“ u tehdejších úředníků. V Rumburku patrně vstoupil do služeb majitele tamního panství Antona Floriana knížete z Liechtensteinu, jehož manželka Eleonora Barbara hraběnka Thunová byla od roku 1708 majitelkou panství a tvrze v Kuníně. Po odchodu inspektora Maxmiliána Turzanského roku 1712 se zde stal správcem panství a po úmrtí kněžny roku 1723 přešel do služeb její nejmladší dcery a dědičky Eleonory Karoliny kněžny Liechtensteinové (1703 – 1757), manželky Friedricha Augusta hraběte Harracha.

Po osobní návštěvě mladého hraběcího páru v Kuníně na konci roku 1724 bylo rozhodnuto o započítí přestavby nevzhledné tvrze na barokní zámek a projekty byly svěřeny tehdy už věhlasnému vídeňskému architektu Johannu Lucasi von Hildebrandt.

Prvním stálým obyvatelem nového zámku se stal správce Leopold Bernard Dittrich, na němž také spočívala veškerá tíže vedení celé stavby (1726 – 1734). Panské kanceláře, archiv a byt správce byly situovány do přízemí a 1. patra jižní části budovy v blízkosti zámecké kaple. V roce 1718 se správce oženil s Marií Annou neznámého jména (1693 – 1735), která manželovi porodila 5 dcer, z nichž dvě krátce po narození zemřely.

Leopold Bernard Dittrich proslul jako tvrdý avšak velice úspěšný správce panství. Za jeho éry byla započata s proslulou výrobou cihel v Kuníně a také výstavbou zděných hospodářských budov na celém kunínském panství. S jeho jménem je spojována také výstavba budovy katolické fary v Suchdole nad Odrou podle projektů Johanna Lucase von Hildebrandt a rovněž tvrdá rekatolizační opatření, mající za následek hromadné útky poddaných do hornolužického Ochranova. Ve službách Liechtensteinů a Harrachů stál v čele kunínského panství až do své smrti plných 42 let.

Zemřel v Kuníně v předvečer svátku svatého Václava 27. září 1754 ve věku 67 let. Je pochován v kryptě kostela svatého Mikuláše v Šenově u Nového Jičina.

1.

3.

4.

2.

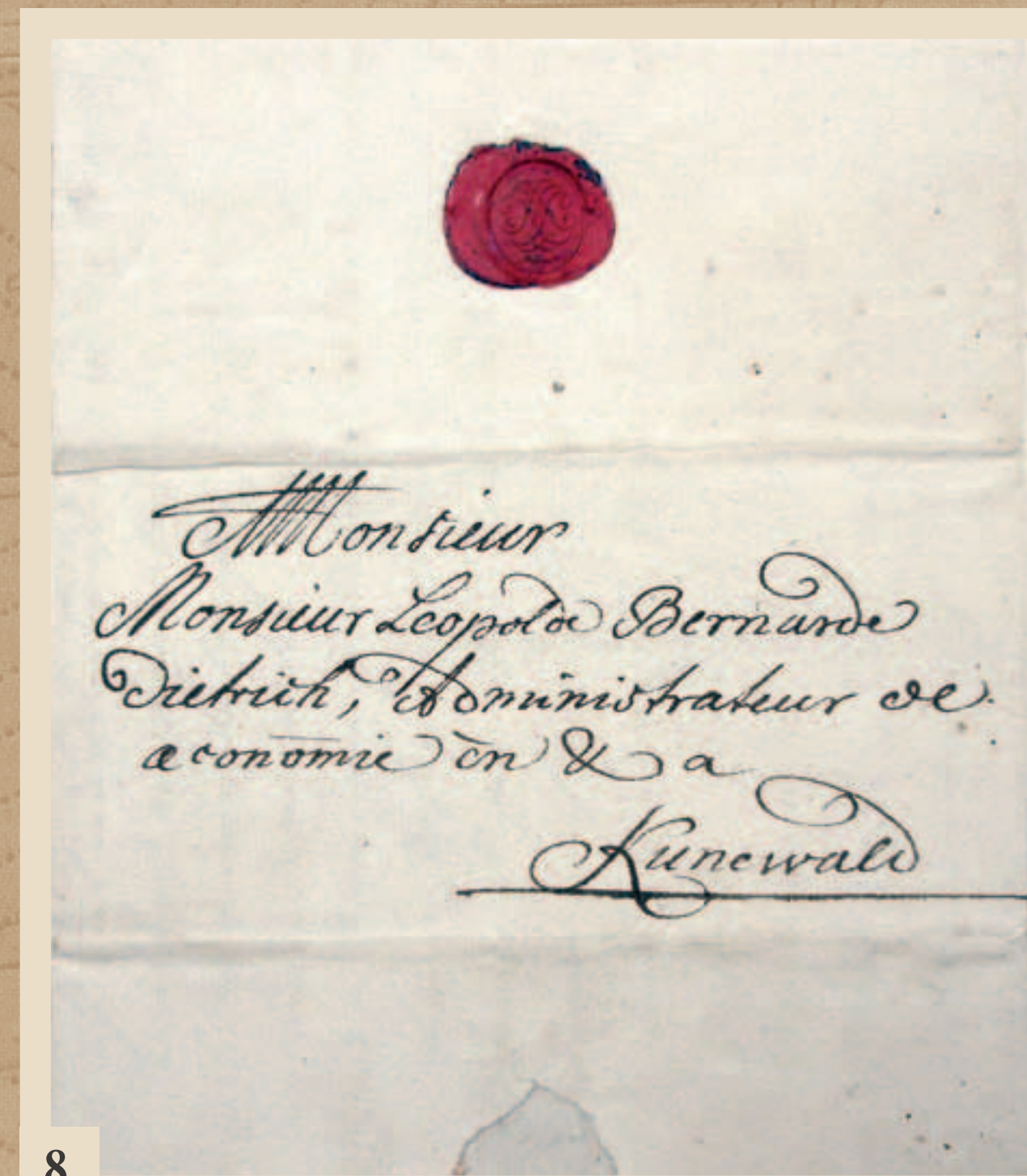
5.

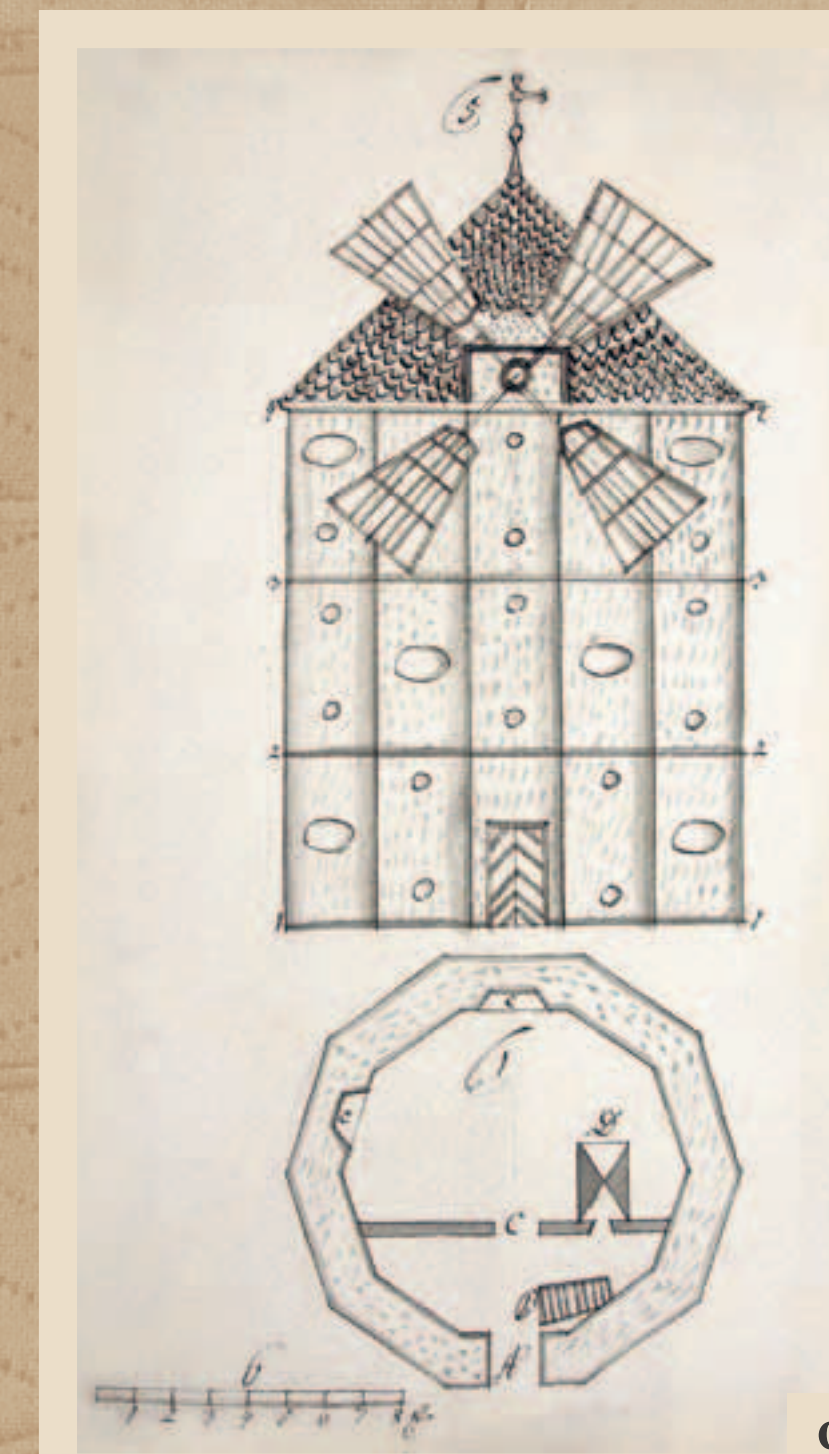
6.

7.

8.

9.

1. Pohled na zámek a Loretu s klášterem kapucínů v Rumburku (detail veduty města, kolem roku 1790) 2. Pečeť Leopolda Bernarda Dittricha 3. Eleonora Barbara kněžna z Liechtensteinu, rozená hraběnka Thunová, majitelka panství Kunín 4. Eleonora Karolina hraběnka Harrachová, rozená kněžna z Liechtensteinu 5. 6. 7. Kreslené iniciály v gruntovních knihách obce Kunín z doby správce Leopolda Bernarda Dittricha 8. Dopis adresovaný správci Leopoldu Bernardu Dittrichovi 9. Návrh větrného mlýnu určený pro panství Kunín z doby správce Leopolda Bernarda Dittricha

Kunvald: v srdci Kravařska

Schindlerové z Kunewaldu

Byla to prastará rodina usedlá v Kunvaldu. Z písemných zpráv jako její první předek vystupuje Valentin Schindler (kolem 1593 – 1679), usedlý na statku č.p. 21. Rodina Schindlerů sdílela po staletí osudy vesnice. Jeden z mladších Valentinových synů Georg Schindler (1648 – 1738) odešel na samém konci 17. století spolu s dalšími německými osadníky osidlovat městečko Lysice na panství Františka Josefa hraběte Serenyiho, majitele panství Kunín. Zemřel zde v požehnaném věku 90 let. Jeho mladší syn Michal Schindler se v Lysicích roku 1724 oženil s Magdalenou Pokornou, dcerou zdejšího zámeckého obročního Martina Pokorného. Původně německá rodina zde podobně jako další rodiny, které do Lysic přišly z německého Kunvaldu, postupně splýnula se zdejším českým prostředím.

Osudy zdejší rodiny Schindlerů se rozdělily v páté generaci Valentinových potomků. Jeho praprapravnuk Georg Schindler (1728 – 1791) založil starší větev rodu, která hospodařila na statku č.p. 21 do roku 1945. Mladší bratr Heinrich (1736 – 1803) byl chalupníkem a zemřel jako šafář na Dolním předměstí Nového Jičína roku 1803. Oženil se s Marinou Gewolkerovou z Butovic (1737 – 1810) a z manželství se narodily dvě dcery, které zemřely v útlém dětství. Mladší ze synů Johann Baptista Schindler (1775 – 1831) se vyučil zámečnickem a usadil v Novém Jičíně, kde založil vlastní rodinu.

Starší syn Georg Schindler (1770 – 1842) se stal učitelem na vesnické škole v Kuníně, oblíbila si jej hraběnka Marie Walburga, učinila jej ustanovila svým tajemníkem, v roce 1806 jej oženila s první žačkou své zámecké školy Línou Goldovou (1783 – 1850), dcerou chudého chalupníka Michala Golda, kterou učinila svou adoptivní dcerou. Manželům pak pronajala svůj zámek v Jeseníku nad Odrou. Po prodeji panství rodina přesídlila do Nového Jičína, kde si Georg Schindler zakoupil výnosný zájezdni hostinec U Zlatého Kříže na Dolním předměstí.

Jejich druhorozený syn Friedrich Emil Schindler (1809 – 1867) navštěvoval vzdělávací ústav na zámku v Kuníně, byl později poslán na polytechnický institut ve Vídni a na zkušební cestu po rakouské monarchii. Hraběnka Marie Walburga si jej osvojila jako svého adoptivního vnuka, na základě poslední vůle z roku 1825 se stal jejím univerzálním dědicem a po dovršení zletilosti se ujal panství v Kuníně.

Zasloužil se o povznesení zemědělství a chov šlechtěného dobytka, za což byl císařem povýšen roku 1859 do šlechtického stavu s titulem Schindler z Kunewaldu. Podle vzoru předchůdkyně podporoval vzdělávání obyvatelstva a vyvíjel lidumilnou a charitativní činnost.

V roce 1837 se Friedrich Emil Schindler oženil s Ernestinou Pfundhellerovou (1816-1905) z bohaté krásnobarvířské rodiny z Nového Jičína a z manželství se narodilo celkem 8 dětí. Zemřel na zámku v Kuníně 18. března 1867 a byl pochován v na hřbitově v Kuníně v hrobce, kterou nechal postavit pro své rodiče a děti nad hrobem své dobrodinky hraběnky Marie Walburgy. Po jeho smrti se majitelem zámku stal nejstarší syn Friedrich Karl Schindler z Kunewaldu (1838 – 1870). Po jeho nenadálém úmrtí však sourozenci zámek odprodali a odstěhovali se do Štýrska a Korutan. Zde rodina Schindlerů z Kunewaldu v mužské linii v roce 1969 vymřela.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

1. Edward Young: Ernestina Schindler von Kunewald, rozená Pfundhellerová (kolem roku 1859) 2. Erb Schindlerů von Kunewald (1859) 3. Edward Young: Friedrich Emil Schindler von Kunewald (kolem roku 1859)
4. Anton Berger: Georg Schindler (1836) 5. Anton Berger: Judita Karolina Schindlerová, rozená Goldová (1836) 6. Tadeas Millian: Pohled na zámek a kostel v Kuníně (kolem roku 1850)
7. Friedrich Georg Schindler von Kunewald (kolem roku 1870) 8. Walburga Binder von Hohenstreiben, rozená Schindler von Kunewald (kolem roku 1860)

Kunvald: v srdci Kravařska

Pověsti ze starého Kunvaldu

Císař a šafář

Generála Harracha, majitele zámku v Kuníně, jednou navštívil císař Josef II. Přijetí byli přítomni místní obyvatelé, mladí a staří, velcí i malí. Císaře, který měl rád vojáky a vysoké, silné muže, udivilo, že vidí samé silné a zdravé lidi a vyjádřil se tak také před hrabětem Harrachem. Ten mu však odpověděl, že na svém statku v Butovicích má jednoho šafáře, který výškou a silou překonává všechny Kunínské. Císař si přál muže vidět a již příští den stál šafář před panovníkem. Udiven jeho vzrůstem, zeptal se císař obra, kolik má střeoviců. Měl tím na mysli tehdejší délkovou míru. A udivený šafář mu odvětil: „pouze jeden pár, Vaše Výsosti“ – pak ukázal na své obutí a dodal – „a ještě jedny holínky.“ – „Ach tak“, zasmál se císař a věnoval šafáři zlaták: „Na, tu si k nim kup ještě jeden pár.“ Generál Harrach upadl později u císaře ve Vídni do nemilosti. Mohla za to údajně kritika vedení „bramborové vojny“. Byl přeložen do dalekého Milána a zde na opakovanou podagru zemřel.

Hraběnka a sedláci

Generál Harrach měl jedinou dceru, později slavnou majitelku zámku Marii Walburgu. Své poddané milovala a chtěla, aby byli ve svém životě šťastní a spokojení. Jízdními posly nechala jednou přivést z jihu Francie sazenice ovocných stromků, aby zde zavedla šlechtěné odrůdy. První pokus ale zcela ztroskotal, neboť hraběnka nevezala do úvahy povahový rys místního obyvatelstva. Hraběnka se domnívala, že pěstování stromů může u poddaných zavést prostým rozkazem. Jednotlivým majitelům zahrad rozdělila po dvou a více stromcích a svěčila jim je do péče. Za dva roky ale nebyl po ruce ani jeden exemplář. Všechny byly vytrhány, rozsekány a zničeny...

O několik let později tedy nechala přivést z Francie druhou zásilku a na Ořečovém vrchu nad zámek založila ovocnou školku. Studovala však zároveň myšlení obyvatelů a učila se poznávat své Pappenheimské. Ti si mysleli, že odnož či roub přinesou dobro pouze tehdy, když budou získány jiným způsobem a majitel to nevidí – tedy když jsou ukradeny. Stromky vyrostly, že se daly už přesadit a hraběnka dala v Kuníně rozhlásit: „Na Ořečovém vrchu nechala s velkými náklady a úsilím zasadit šlechtěné druhy ovocných stromů. Kdo se ze školky opováží nějaký ze stromků ukrást, bude na místě zastřelen.“ Ozbrojenému hlídači však pod příkazem nejpřísnější příkázala: „Žádnému člověku nesmíš při krádeži bránit a už vůbec ne po někom střílet. Když si přijdou pro stromky zprava, ty půjdeš doleva. Tu a tam můžeš ze zbraně vystřelit do vzduchu, ale zanic proti člověku, který by si chtěl odnést v noci stromek.“

O osm dnů později byla školka zcela vypleněna a stromky se ocitly na svých nových místech v zahradách sedláků a domkařů v Kuníně. Tento úspěch hraběnku těšil po celý její život a vždy, když v Kuníně uviděla kvetoucí a rodící strom ze své školky, se musela smát.

1.

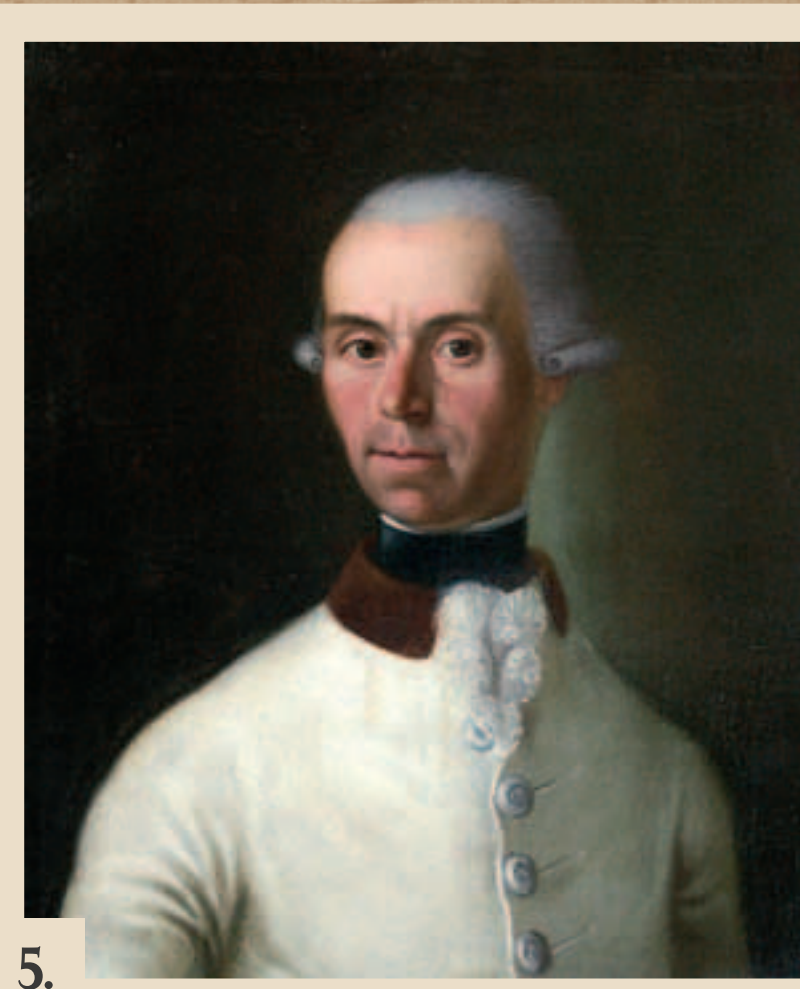
2.

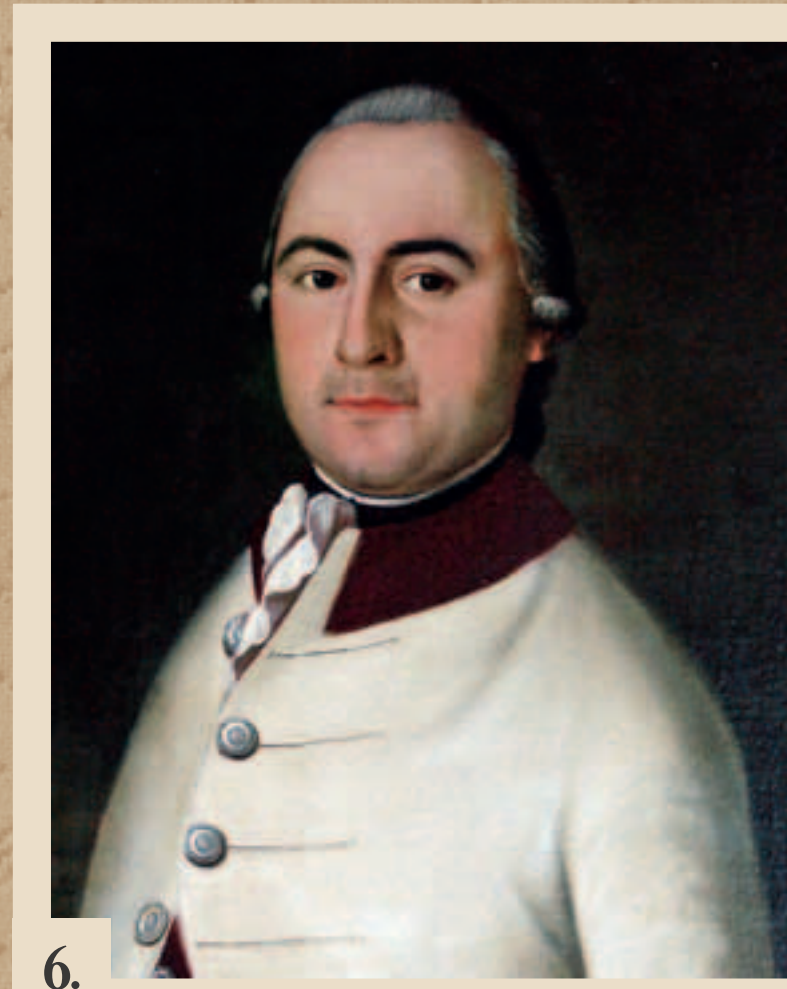
3.

4.

5.

6.

7.

Kunvald: v srdci Kravařska

Naše dobrá hraběnka

Kunínskou zámeckou paní nazývali první dámou Moravy. Náležela k nejsečtějším ženám celého Rakouska. Marie Walburga hraběnka z Truchsess-Waldburg-Zeilu, rozená Harrach-Hohenems se narodila 22. října 1762 v Brně. Po své matce byla posledním potomkem starobylého rodu Hohenemsů a jednou z neušlechtilějších a nejzasloužilějších žen Moravy. Jako filantropka pečovala o nemajetné a potřebné, starala se o vzdělávání a výchovu chudých a talentovaných dětí z celé Moravy. Na svém zámku v Kuníně vybudovala jedinečný vzdělávací ústav, který proslul jako místo vzájemné úcty, náboženské a národnostní tolerance, v němž se základům vzdělání dostalo budoucímu Otcí národa a historiku Františku Palackému, který na léta strávená v Kuníně po celý život s vděčností vzpomínal.

Její život připomínal román. V průběhu několika málo let jí zemřely tři malé děti. Rozpadlo se manželství, když ji v době krize manžel opustil. Propadla depresím a chtěla opustit tento svět. Její manžel s sebou odvedl do Německa jejího posledního syna, který v 18 letech tragicky zahynul po pádu z koně. Hraběnka pak pod vlivem přátel ze zednářských lóží a na radu tajných iluminátů založila na zámku vzdělávací ústav a celý svůj život zasvětila výchově a vzdělávání dětí.

Škola, kterou na zámku v Kuníně založila, byla v mnohém výjimečná. Hraběnčiným rádcem a přítelem byl nejslavnější pedagog té doby Johann Heinrich Pestalozzi (1746 – 1827). Zámecká škola byla inspirována tehdejšími nejlepšími filantropickými ústavů Německa. Poprvé zde byl zaveden tělocvik a gymnastika v zámeckém parku. Děti podnikaly několikátýdenní výlety, s hraběnkou stanovaly na Radhošti, Lysé Hoře či na hradě Helfštýn. Poprvé zde na Moravě bylo zavedeno veřejné očkování proti neštovicím, děti se otužovaly, plavaly a bruslily. Vyučovaly se zde cizí jazyky, ale také hudba, kreslení, děvčata se vyučovala zdravotvědě, vyšívání, vaření, byla zde zavedena pomologie. K zájmu o přírodní vědy přivedl zámecký kaplan Johann Edmund Schreiber, hraběnčin spolupracovník, také malého Johanna Gregora Mendla, budoucího opata a zakladatele genetiky. František Palacký později napsal, že doba strávená na zámecké škole v Kuníně, byl „krásný jarní čas života mého.“

Hraběnka Walburga celý život toužila po štěstí. Osud ji vzal rodinu, děti, posledních deset let byla hraběnka nehybná, přenášena v proutěném koši a sužovaná krutou Pagetovou chorobou. Snažila se vytvořit štěstí pro jiné, chudé a talentované děti bez rozdílů původu, vyznání a národnosti, vytvořit ze svého zámku v Kuníně ostrůvek štěstí v tehdeším rozbouřeném moři. Hovořilo se o „alchymii štěstí.“ Postupovala často proti převažujícímu proudu doby, v mnohém předběhla svou dobu, byla pomlouvána a vysmívána. Je to silný románový příběh pro spisovatele a filmové tvůrce.

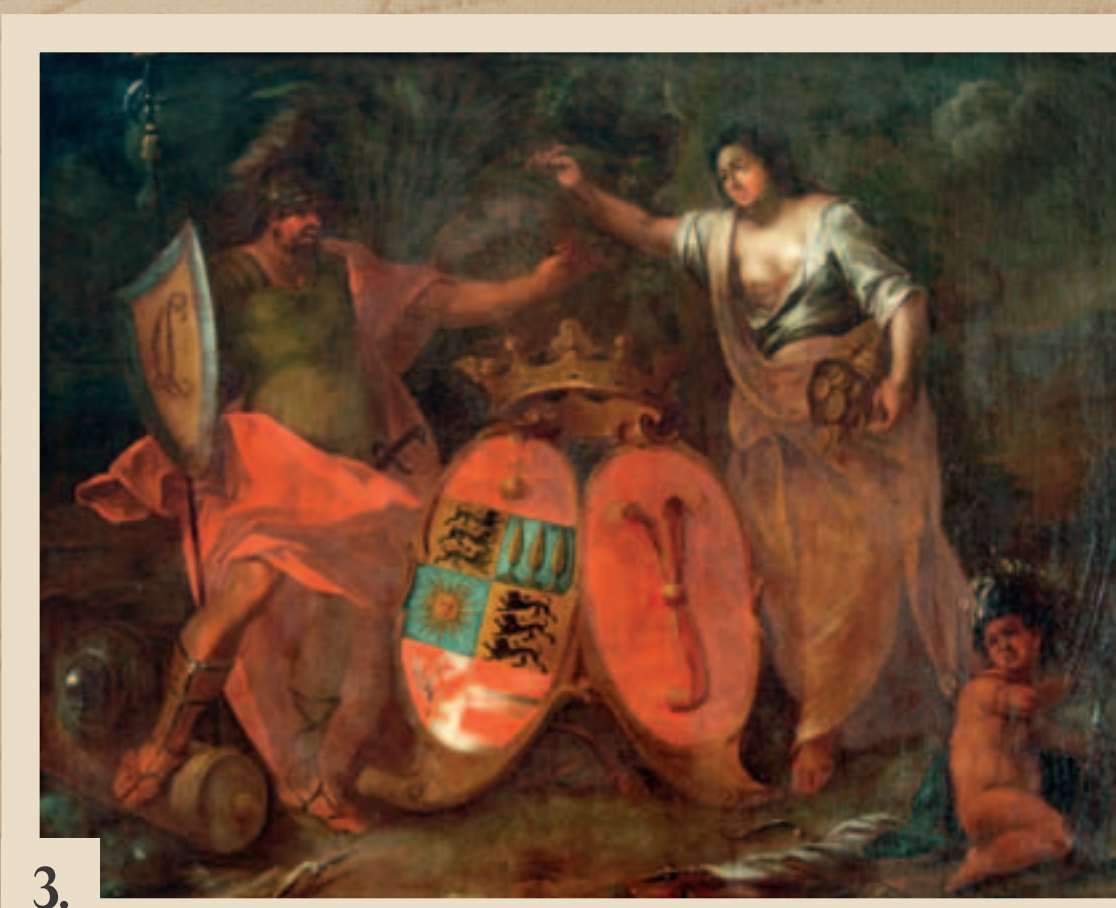
Mocní předkové hraběnků z rodu Harrachů stáli v blízkosti císaře, moc příslušníků rodu Hohenemsů sahala kdysi až k papežskému trůnu. Poslední potomek rodu, hraběnka Walburga, žila v ústraní na zámku v Kuníně a celý svůj život věnovala chudým dětem. V mnohém tak vykonala více než její slavní předkové. Na Kravařsku, jak se nazývala národopisná oblast kolem Kunína, jí neřekli jinak než „naše dobrá hraběnka.“ Zemřela 25. května 1828 v Kuníně.

1.

2.

3.

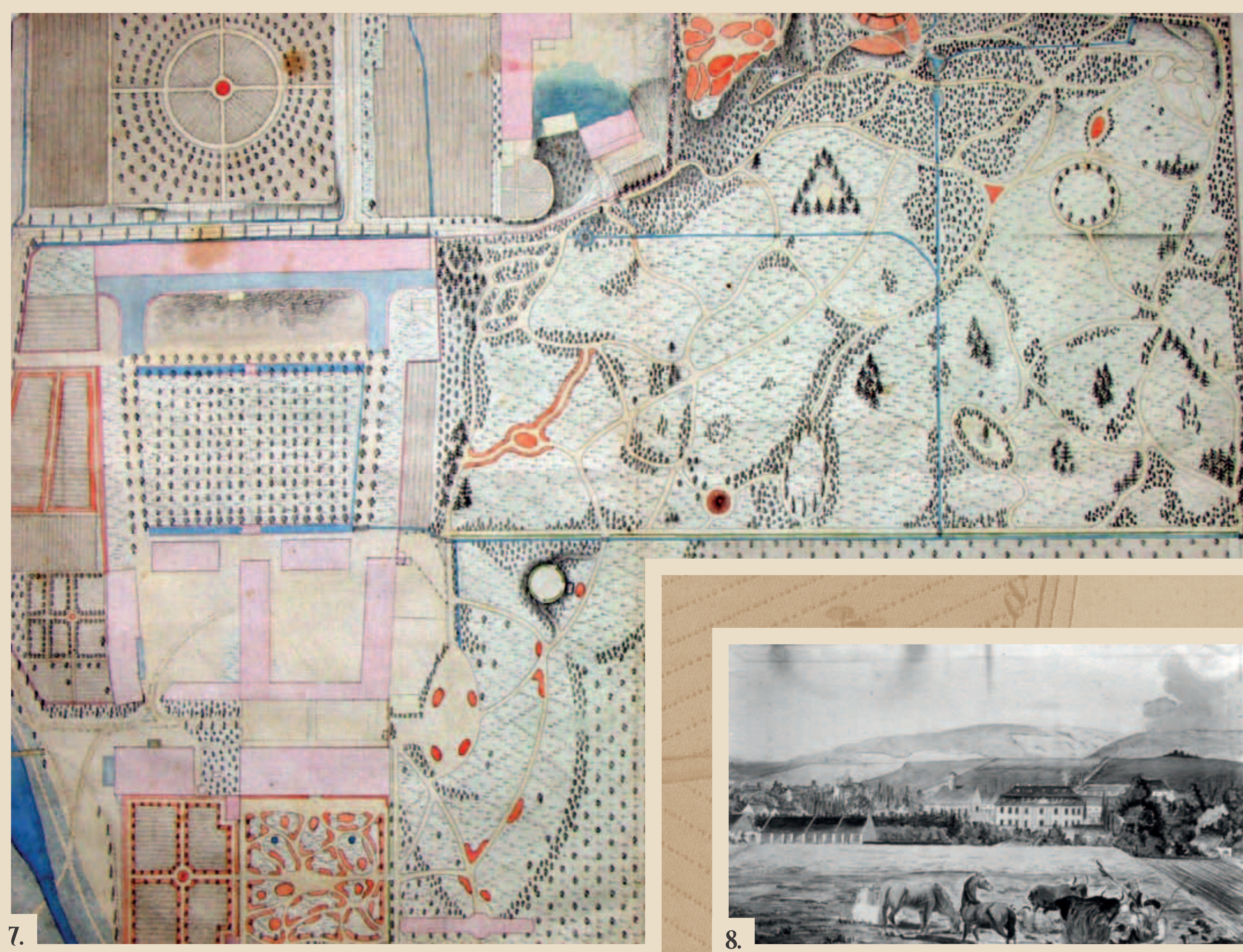
4.

5.

6.

7.

8.

1. Marie Walburga hraběnka z Truchsess-Waldburg-Zeilu, rozená Harrach-Hohenems (kolem roku 1785) 2. Klement Alois hrabě z Truchsess-Waldburg-Zeilu (kolem roku 1790) 3. Alegorie šťastného spojení rodu Harrachů a Waldburg-Zeilů u příležitosti svatby Marie Walburgy hraběnky Harrachové a Klementa Aloise hraběte z Truchsess-Waldburg-Zeilu (1779) 4. František Karel hrabě z Truchsess-Waldburg-Zeilu, poslední syn hraběnky Marie Walburgy (kolem roku 1797) 5. Marie Walburga hraběnka z Truchsess-Waldburg-Zeilu na sklonku života 6. Náhrobní deska hraběnky Marie Walburgy na hrobu v Kuníně 7. Plán zámeckého parku v Kuníně a jeho okolí (kolem roku 1812) 8. Gustav Schindler: Pohled na zámek v Kuníně (1820)

Kunvald: v srdci Kravařska

František Palacký v Kunvaldu

„V devíti jsa létech, o vánocech r. 1807, veden sem byl od otce svého do Kunvaldu, panské vsi za Jičínem, abych tam němčině se naučil. Přebýval sem půldruha léta u sládka Wernera, kterýž od otce mého dříví do pivováru kupovával. S jeho sestřenicí, Nanny Urbanovou, dobrou děvčeko, ana jediná v domě češtině rozuměla, důvěrně se stovaryšiv, chodil sem do škol Kunvaldských, založených od Marie Walburgy, hraběnky Truchsesové na Zeilwaldburku, rozené Harrachové. Zde sem ve výborném svobodného ducha učení první základy vědomostí svých položil. Ústav ten byl veliký, pamatný a Salzmannovému poněkud podobný; hraběnka znamenitý naň náklad vedouc, mnoho sobě na něm záležiti dala. Kromě škol vesnických, vyučováno ještě zvláště v zámku asi dva a třicet vybraných chlapcův a téměř tolikéž děvčat rozličného rodu a věku; tu přednášeny, mimo jiné nauky, počátkové všeobecných dějin, anthropologie, fysika, hospodářství, a těm podobně.

Učitelé moji byli: Hraběnka sama, znamenitá paní, pak Jurende, Turek, Schneider, Richter, a jiní. Na poslední veřejné zkoušce zapsán sem byl sám pátý do zlaté knihy ústavu toho, a z rukou hraběnciných dostal sem veřejně odplatu za pilnost, knihu o lásce k lidem. Byl to pěkný jarní čas života mého. Milován sem byl ode všech učitelův a domácích svých; zvláště ode staré paní Wernerky a jejich dvou dcer, učitelkyní v zámku; pak ode Turka kaplana, milovníka hraběncina, a od Richtera varhanistky, u kteréhož sem spolu se svou milovanou Nanny byl se počal učiti klavírovati.

Pan Turek tuším zvláště proto tak vlídně se k mně měl, aby mne ku katolické církvi konečně předvedl, vida mne k tomu dosti náchylného. Zpozorovav to můj Otec, vzal mě domů, právě když byli Francouzové léta 1809 do Rakouska se vtiskli. P. Turek, když sem se od něho loučil, slzy proléval, mne dále ke ctnosti napomínaje a božskému opatrování poroučeje. Několik let potom ústav tento Kunvaldský, příliš svobodný, rozkazem vyšším zastaven jest.

František Palacký: Vlastní životopis

1.

2.

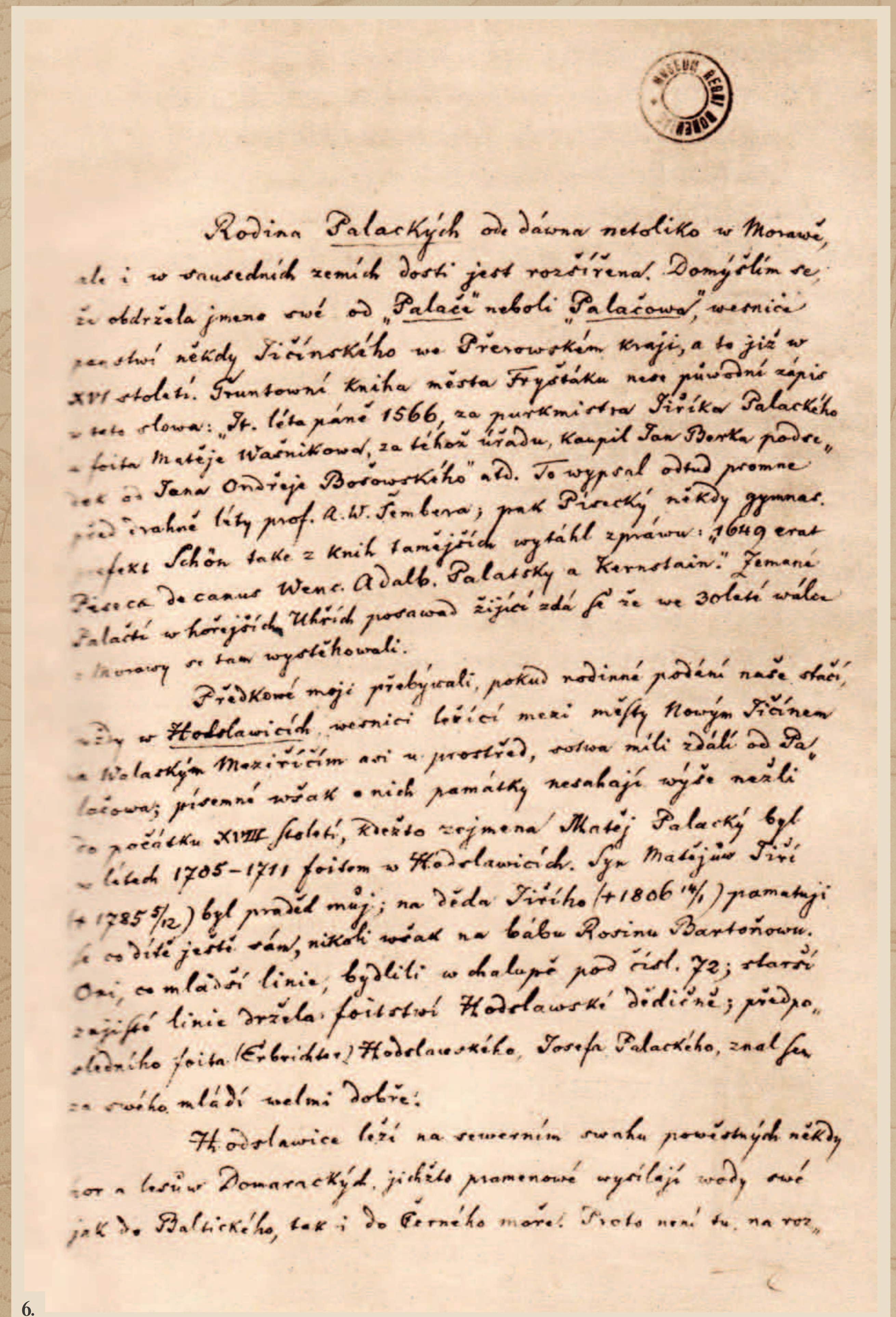
3.

4.

5.

6.

Kunvald: v srdci Kravařska

Eduard Böhm-Ermolli

Eduard Böhm se narodil 12. února roku 1856 v italském městě Ancona jako nejmladší ze třech dětí armádního důstojníka Georga Böhma (1813 – 1893) a jeho ženy Marie Josefy, dcery milánského stavitele Giuseppe Ermolliho. Jeho otec se narodil 16. října 1813 v Kunině v domě č.p. 103, sloužil pod maršálem Radetzským v Itálii, osobně se vyznamenal v bitvě u Novary roku 1849 a při odchodu do výslužby byl povýšen jako major v záloze roku 1885 do šlechtického stavu. Současně s tím obdržel povolení připojit si ke jménu dívčí jméno své manželky. Od této doby se rodina, která se mezitím přestěhovala do Opavy, jmenovala „Böhm-Ermolli“.

Mladý Eduard dokončil obecnou školu v Opavě a roku 1870 nastoupil nejprve na kadetku v St. Pöltenu a poté na Tereziánskou vojenskou akademii na Vídeňském Novém Městě. Po jejím dokončení byl roku 1875 zařazen jako poručík k 4. dragounskému pluku arcivévody Albrechta. Svými nadřízenými velice dobře hodnocený důstojník postupně postupoval na žebříčku hodností a roku 1895 byl již povýšen do hodnosti podplukovníka a převzal velení 13. hulánského pluku.

Dne 1. května 1912 byl povýšen do hodnosti generála jezdeckta a jmenován velitelem 1. armádního sboru v Krakově. Od 25. prosince 1911 byl také císařsko-královským tajným radou. Po vypuknutí 1. světové války mu bylo svěřeno velení 2. armády a tuto funkci zastával téměř až do konce války. Mezi jeho velké úspěchy náleželo dobytí města Lvov v Haliči roku 1915. Později velel i armádnímu seskupení, od 1. května 1916 v hodnosti generálplukovníka. Roku 1917 mu byl přiznán dědičný šlechtický titul svobodného pána a členství v panské sněmovně a konečně 31. ledna 1918 byl jmenován polním maršálem. Jeho posledním velitelskou funkcí se stalo velení na okupované Ukrajině s velitelstvím v Oděse. Eduard Böhm-Ermolli náležel k vůbec nejschopnějším velitelům rakousko-uherské armády v období 1. světové války a byl znám svým velmi kladným vztahem k vojákům českého původu.

Po kapitulaci a rozpuštění armády se Eduard Böhm-Ermolli usadil v Opavě v nově vzniklém Československu. Vláda mu platila důchod a jmenovala jej armádním generálem ve výslužbě, třebaže nikdy v československé armádě aktivně nepůsobil. Po Mnichovské smlouvě se v roce 1938 stal občanem Německa. Byl jako jediný žijící rakousko-uherský polní maršál povýšen i do hodnosti polního maršála nacistického Německa a byl jmenován velitelem opavského 28. pěšího pluku. Zemřel 9. prosince 1941 v Opavě ve věku 85 let ve Vídni mu byl uspořádán státní pohřeb, při němž německou armádu zastupoval polní maršál Wilhelm Keitel. Byl pohřben v Opavě a jeho hrob je dodnes zachován. Během své skvělé kariery byl mnohokrát vyznamenán. Byl komandérem Vojenského řádu Marie Terezie, nositelem velkokříže Královského uherského řádu sv. Štěpána, držitelem řádu Pour le Mérite s dubovými ratolestmi a mnohých jiných nejvyšších domácích i zahraničních řádů a vyznamenání.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Kunwald: v srdci Kravařska

Pohlednice ze starého Kunvaldu

Kunvald: v srdci Kravařska

Ohňová koule nad Kunvaldem 1786

„12. tohoto měsíce odpoledne také zde s velkým úspěchem nehladě na nepříznivé počasí vystoupal do výše první vzdušný balón v zemi a to v zahradě hrabat Dietrichsteinů v Židlochovicích a přibližně za dvě minuty zmizel přihlížejícím z dohledu. Očitými svědky toho byli mezi mnoha dalšími paní kněžna Piccolomini, která uvolnila balón přeřezáním lana, na kterém byl upevněn, neapolský zplnomocněný ministr markýz Somma, zdejší zemský pan gubernátor a jeho paní manželka, dále hejtman Laudonova pluku pan hrabě Canal, kteří nad tím všichni cítili výjimečné potěšení. Co při tom ale ještě bylo zejména pozoruhodné je, že hořící vzduch připravila a tím balón naplnila samotná hraběnka z Dietrichsteinu, manželka pana nejvyššího štolby. Na něm se nacházel připevněn lístek, napsaný v německém a českém jazyce, který sliboval každému, kdo balón nebo oznámení místa a hodiny, kde přistál k zemi, přinese zpět, dobrou odměnu.“

Zpráva Brněnských novin ze září roku 1784 byla pouze jednou z mnoha, které v poslední době plnily stránky tehdejších listů. Smělý let bratří Josepha a Étiennea Montgolfierových, uskutečněný poprvé na veřejnosti 5. června 1783, byl zopakován před zraky desetitisíců Pařížanů, krále a celého francouzského dvora - 19. září vystoupal do oblak modrý koráb se zlatými královskými znaky, na jehož gondole za neutuchajícího jásotu stoupali také první pasažéři: beran, kohout a kachna. A 21. listopadu do překrásně vyzdobeného koše montgolfiéry již nastoupili první lidé: ředitel královského muzea Francois Pilatre de Rozier a baron Francois Laurent d'Arlandes. Předcházela prudká srážka se samotným králem, který v obavě o životy kavalírů navrhnul, aby jako první letěli dva zločinci, odsouzení na smrt. Rozier však krále přesvědčil, že tak ušlechtilý a historický krok mohou podniknout pouze šlechtici. A tak ve dvě hodiny odpoledne mohl vydat slavný povel: „Lachez tout !“ - „Pustit vše !“ a balón s prvními lidskými pasažéry se za zvuků fanfár a obrovského potlesku přihlížejících majestátně vznesl k nebi. Po přistání nadšený Pařížan z odvážných cestovatelů radostí doslova roztrhali šaty - prý na památku. Morava na sebe dlouho čekat nenechala.

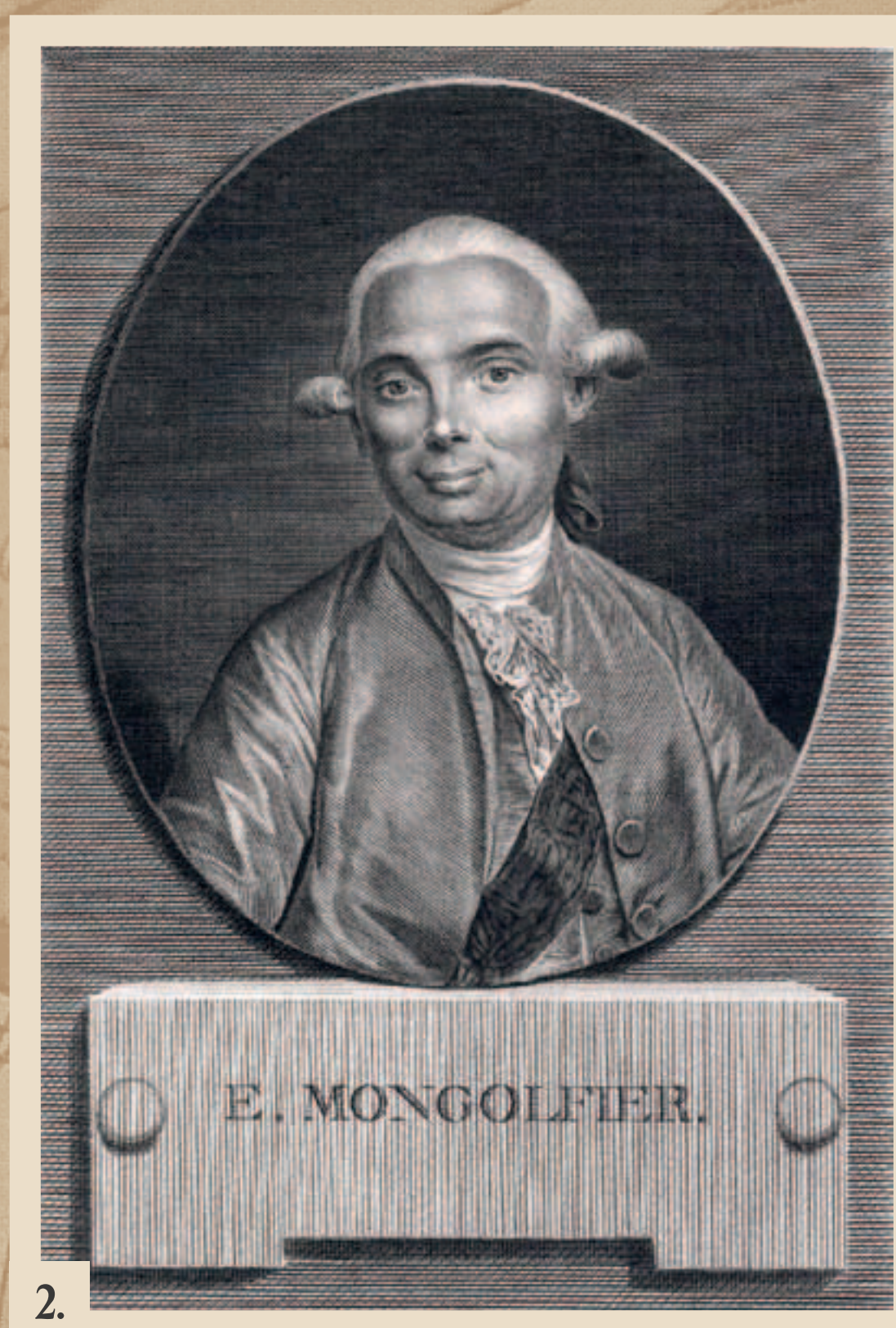
V pondělí po velikonocích 17. dubna 1786 se stal zámek v Kuníně, vzápětí po Židlochovicích, svědkem druhého pokusu o vypuštění horkovzdušného balónu na Moravě. Manžel mladé majitelky zámku Marie Walburgy, hrabě Klement Alois z Truchsess-Waldburg-Zeilu zde nechal přivést papírový balon až z Německa. Tento den se odpoledne u zámku shromáždilo velké množství lidu a hrabě pojal plán vypustit balón v nedaleké zahradě v samé blízkosti zámku a přilehlého dvora.

Vál však nepříznivý vítr. Balón - vlastně jeho plášť - byl na několika místech potrhán - tak silné byly poryvy větru. Hrabě se však nehodlal vzdát a připravit publikum o nevšední zážitek. Balón nechal slepit a pokus o vzlet několikrát opakovat. Po všech dalších neúspěšných pokusech nakonec přesunul poslední dějství do samé blízkosti panského dvora. Jeho budovy měly utlumit nárazy větru, balón skutečně vzlétl, vzdušný koráb však narazil do blízkého stromu a stříšku nad vraty do průjezdu. Došlo ke vznícení balónu a následnému požáru dvora. Rychle šířící se oheň zachvátil obydlí zámeckých úředníků, zámeckého kaplana, sýpky a další hospodářské stavení, při požáru uhořela řada hospodářských zvířat. Pouze s velkým úsilím se podařilo zamezit tomu, aby oheň nepřeskočil na budovu nedalekého zámku.

Manželství Marie Walburgy a Klementa Aloise se rozpadlo v roce 1788. Hrabě opustil zámek a s posledním žijícím synem zamířil do rodného Porýní. Se svou manželkou se již nikdy nesetkal. Mladá a opuštěná žena se naplno začala věnovat svému filantropickému úsilí...

1.

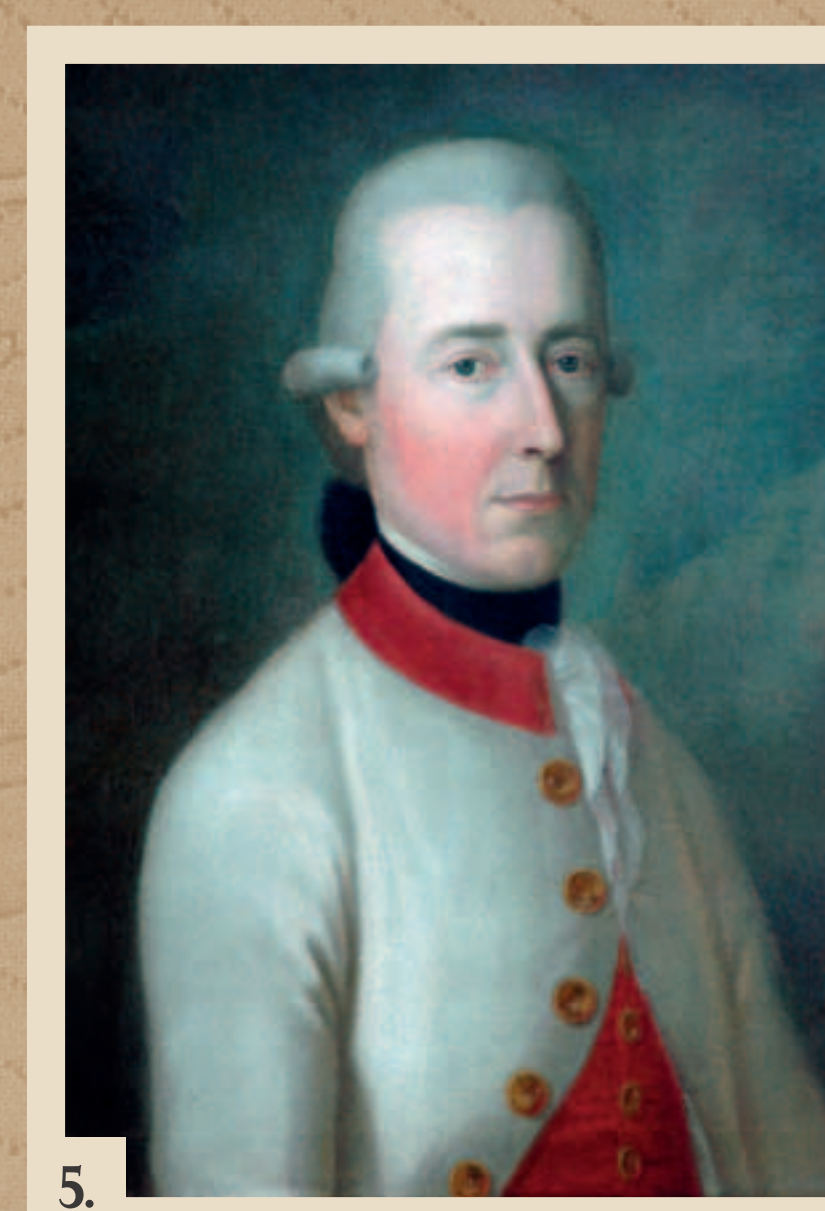
2.

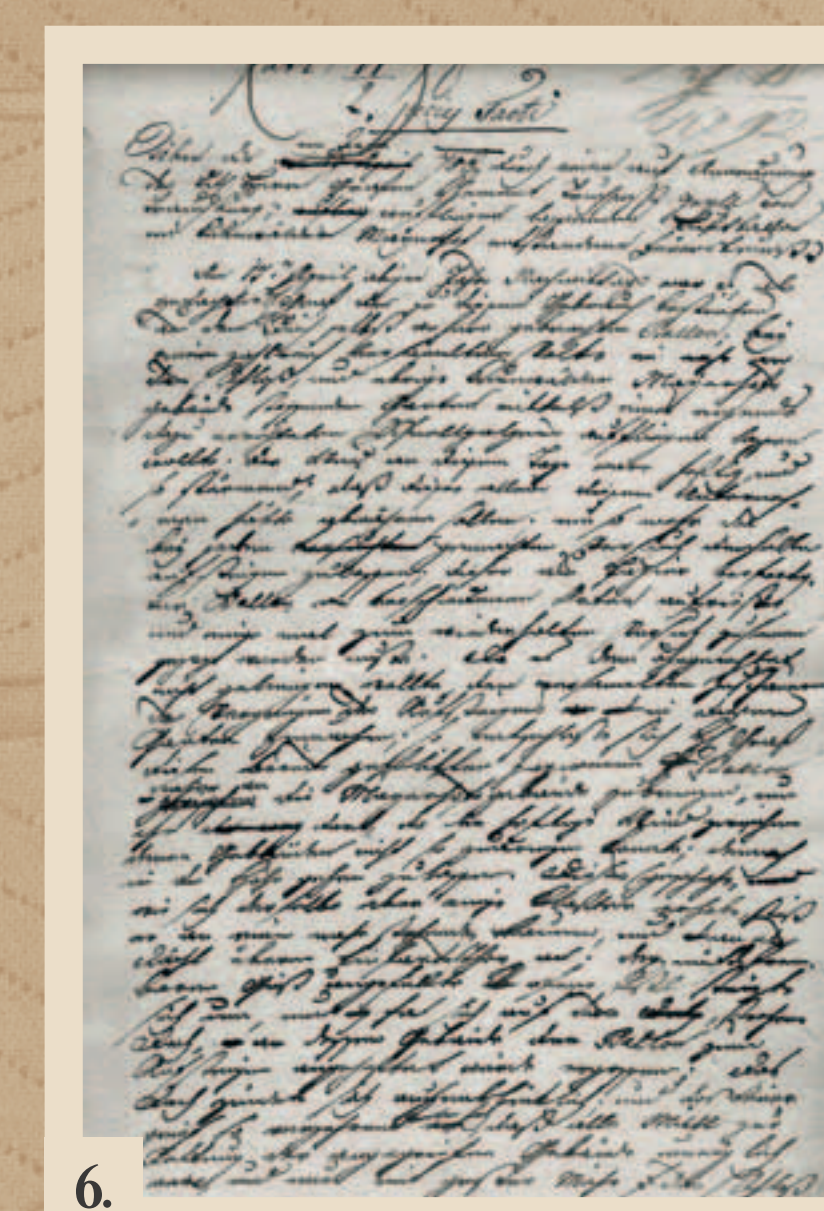
3.

4.

5.

6.

1. a 3. Vzlet bratrů Josepha a Étiennea Montgolfierových (5. června 1783) 2. Étien Montgolfier 4. Let montgolfiéry Francois Pilatre de Rozier a barona Francois Laurenta d'Arlandes. (21. listopadu 1783) 5. Klement Alois hrabě z Truchsess-Waldburg-Zeilu (kolem roku 1785) 6. Species facti - pravdivé vyličení události při vzletu balónu v Kuníně roku 1786

Kunvald: v srdci Kravařska

Geologické poměry

Obec Kunín leží na rozhraní dvou základních geologických celků naší republiky - Českého masívu a Západních Karpat. Samotná struktura Moravské brány je terciárního založení. Třetihorní a starší horninové komplexy však nevycházejí nikde na povrch a jsou překryty sedimenty kvartéru, během něhož byl dotvářen současný reliéf krajiny.

Celé území bylo v pleistocénu v přímém dosahu kontinentálního pevninského ledovce, který v elsterském a výrazněji v sálském zalednění pokrýval většinu území. Před jeho čelem při postupu k jihu a později při definitivním posálském ústupu se usazovaly litologicky poměrně pestré glacialakustrinní a glaciáluviální sedimenty. Dále proběhla řada erozních a akumulčních fází a konečně v závěru pleistocénu (visel) se ukládaly eolické spraše překrývající téměř beze zbytku předchozí uložení.

V nivě následně docházelo k dalším erozím a sedimentacím fluvialních štěrků, které pak byly v holocénu postupně převrstvovány povodňovými hlínami, tvořícími dnešní povrch nivy.

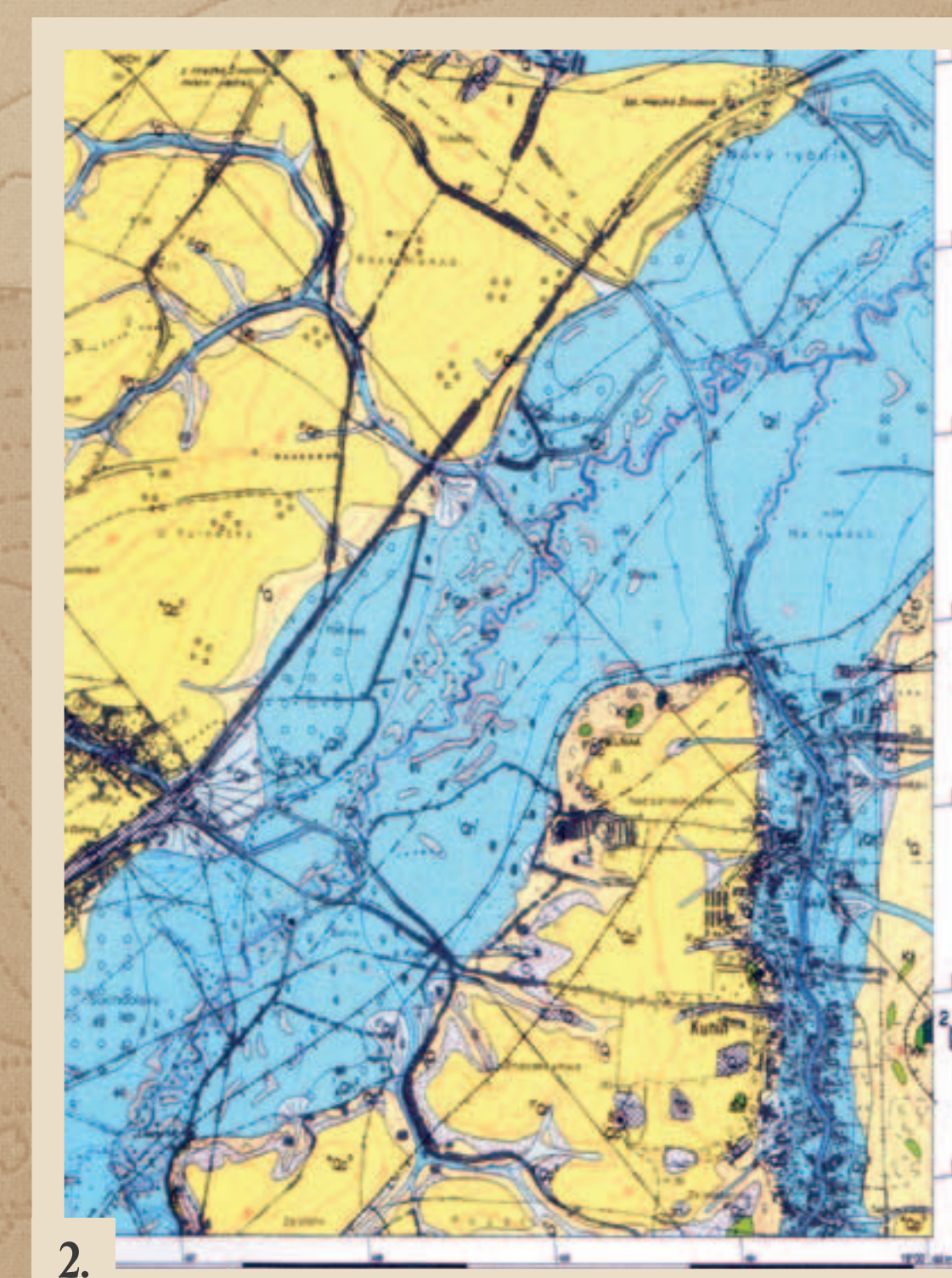
Geologický průzkum obce souvisí s cihlářskou výrobou, jež je dána velkými zásobami sprašových hlín. Nejnověji bylo geologické mapování prováděno Českou geologickou službou z Brna, v souvislosti s listem k základní geologické mapě ČR 1:25 000, 25-122 Suchdol nad Odrou, byly dány k dispozici vysvětlivky.

Nejstarší geologické mapování bylo provedeno Říšským geologickým ústavem z Vídně v letech 1866 -1905. Naše území bylo poprvé popsáno v roce 1929 Karlem Patteiským. Základní přehledy dosavadních mapování a výzkumů, které se nás dotýkají obce shrnul zejména autoři Roth a kol. (1962a,b) a Menčík a kol. (1983). Nejnovější práce zabývající se kvartérním vývojem oblasti byly publikovány Gilíkovou a kol. (2006). Zásahy kontinentálních ledovců v širší oblasti Moravské brány byly nejvýznamnější pro současnou tvářnost reliéfu a kvartérních sedimentů v daném území. Na ústup kontinentálního ledovce je zřejmě vázána tvorba několika příledovcových jezer. V hliništi kunínské cihelny byla v závěru jezerní sedimentace zjištěna organická poloha, ze které se podařilo získat pylové spektrum s naprostou dominancí jehličnanů (především smrku, méně potom borovice, jedle a modřínu). Na území naší obce je popsán ze západního svahu kunínské obory v okolí kóty Cihelňák výchoz pískovce, který přináleží k hradištským vrstvám (spodní křída, godulský vývoj). Masivní drobnozrný pikrit s karbonátovými mandlemi byl zjištěn výchozově pouze v blízkosti kóty Cihelňák, i když ve starší literatuře (Pacák, 1926) je popsán i výskyt v okolí kóty Čarodějka, a nebo poblíž silnice do Hukovic.

Součástí zámku je i Kabinet přírodnin, expozice navazuje na původní zámecké muzeum. Můžeme zde spatřit mineralogické, paleontologické a petrografické nálezy vztahující se k naší obci např. achát z prostoru hlinišť, pazourky, zkamenělé dřevo, či zcela ojedinělý nález zkameněliny mlže.

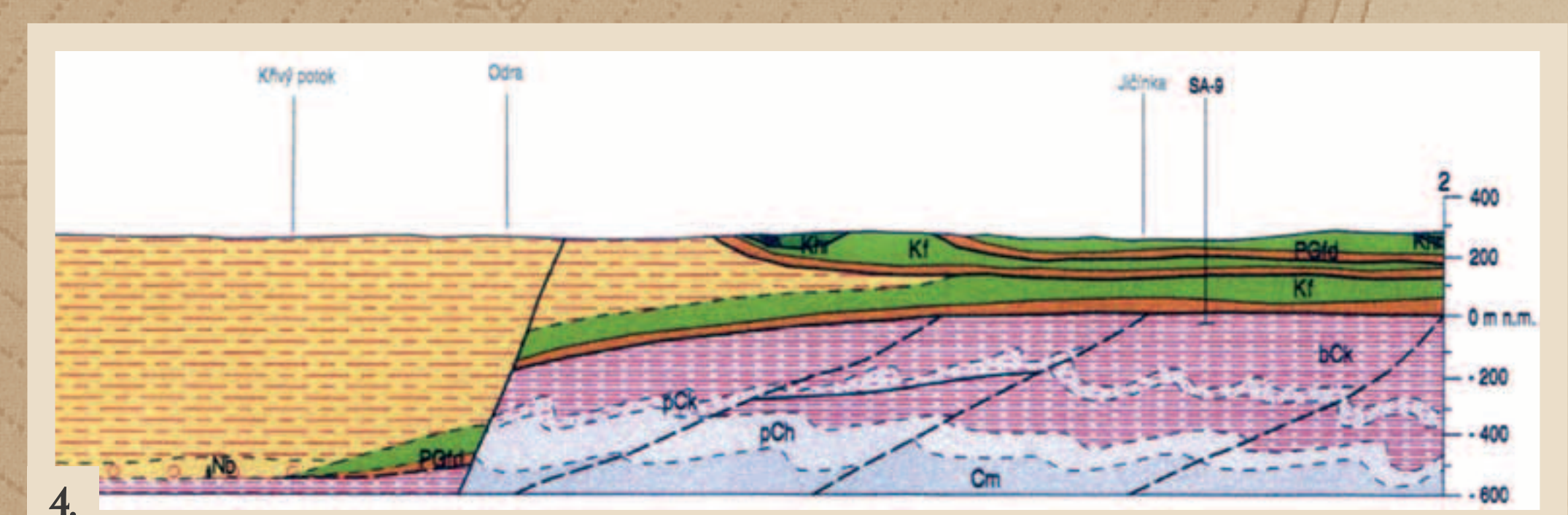
1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Kunwald: v srdci Kravařska

Cihlářství

Cihlářství bylo s historií obce spojeno takřka 300 let, tak dlouho trvala výroba cihlářských výrobků. Bylo to dáno dostatkem kvalitní suroviny a také blízkostí Severní dráhy císaře Ferdinanda (Viedeň – Suchdol nad Odrou - v provozu od 1. května 1847), ale hlavně stavbou železniční tratě z Nového Jičina do Suchdolu nad Odrou. Slavnostní zahajovací jízda pro veřejnost se uskutečnila 20. prosince 1880. V obci byly provozovány od roku 1880 dvě cihelny „Panská“ a „Czeikeho“.

„Panská cihelna“

Prohlížíme-li mapu I. Vojenského mapování z let 1764-1768 jsou v ní zakreslena počáteční písmena Z: h:(ziegelhütte-cihlářská huť).

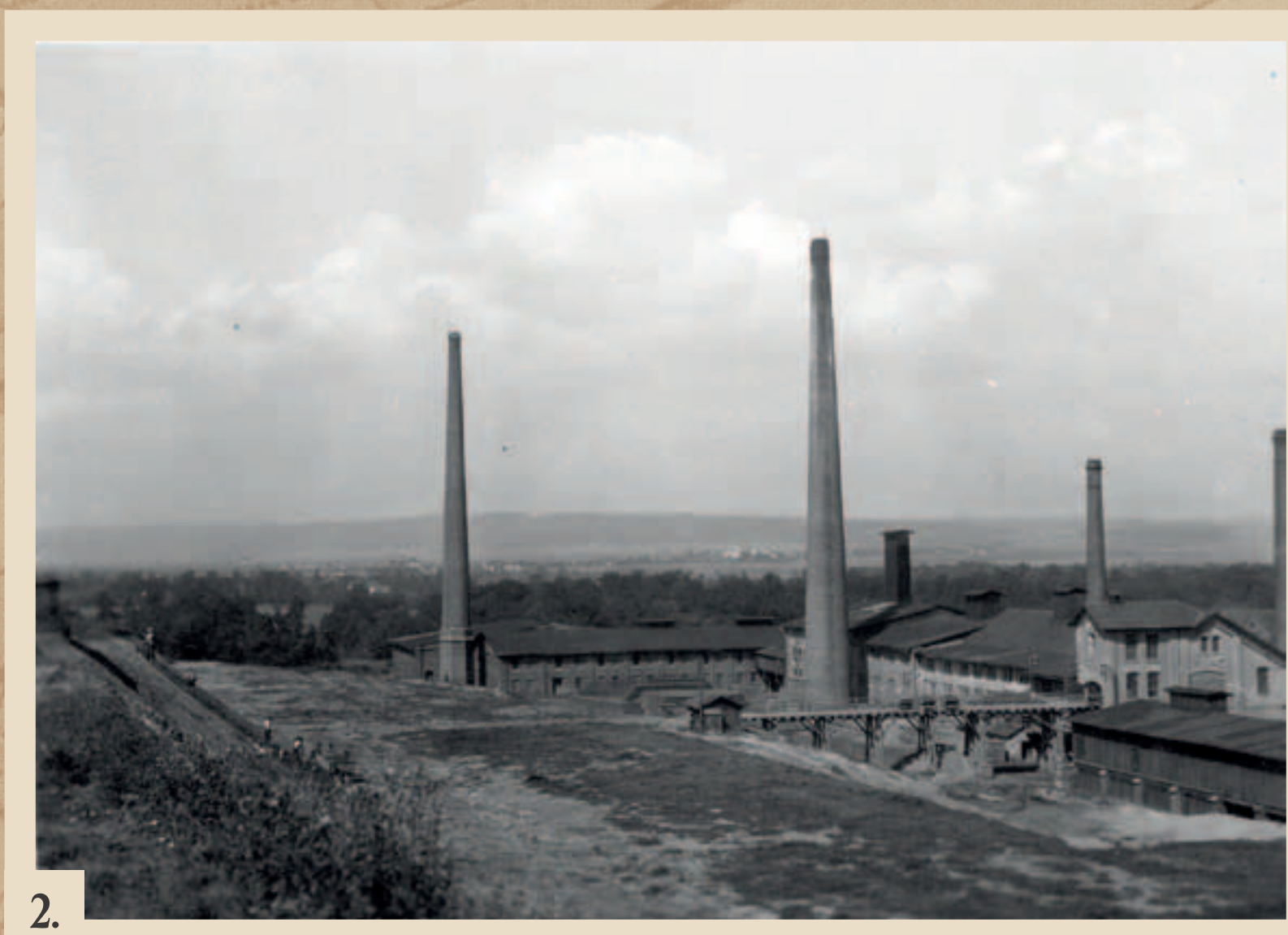
První psaná zmínka, pocházející z matriky narození, je však starší a to z roku 1727 a 1729, kdy byli pokřtěni synové cihlářů: 25. června 1727 Joseph Andreas, syn Andease Bockhse, cihláře (biller Ziegler) a jeho manželky Anny a 22. prosince 1729 Joseph Loepold, syn Bartlomea Schwagera - cihláře (Zieglera) a jeho manželky Evy. Tito cihláři se podíleli na přestavbě kunínského zámku v letech 1726 – 1734. Další zápis se váže k letům 1800-1802, kdy byla prováděna úprava interiérů zámku a kde je zapsáno, že bylo spotřebováno 7 sáhů lomového kamene, 17 000 kusů cihel a 11 měřic vápna. Na výstavbu kunínského kostela v letech 1810 -1812 vzpomíná i kunínský farář Josef Axmann, který coby malý hošík přinesl cihlu na stavbu kostela. Na indikační skice z roku 1833 je již zakres ziegelhütte a je možno si udělat představu o dispozici celého areálu.

Modernizace výroby cihel probíhala dosti často, ale výraznější technologické změny jsou spojeny až s rodinou Bauerů, která vlastnila velkostatek Kunín v letech 1895 -1945, jehož součástí byla i cihelna. V archivu v Olomouci jsou dochovány technické výkresy, které dokumentují změny a modernizaci továrny, jejíž součástí byla od roku 1913 i železniční vlečka s lokomotivou 310.910 „Kunewald“ (přeznačenou na 310.0138).

Po roce 1945 se majiteli stávají Moravskoslezské cihelny, národní podnik se sídlem v Hodoníně. Ke změně vlastníka dojde ještě několikrát. V roce 1954 je provoz, který má název „Kunín II“ rekonstruován, ale v roce 1968 dochází ke zrušení výroby a celý provoz je srovnán se zemí a na jeho místě je vybudována drůbežárna. Pomístní název panská cihelna se natolik vžil, že i drůbežárna je spojována s panskou cihelnou a říká se jí „drůbežárna v panské“.

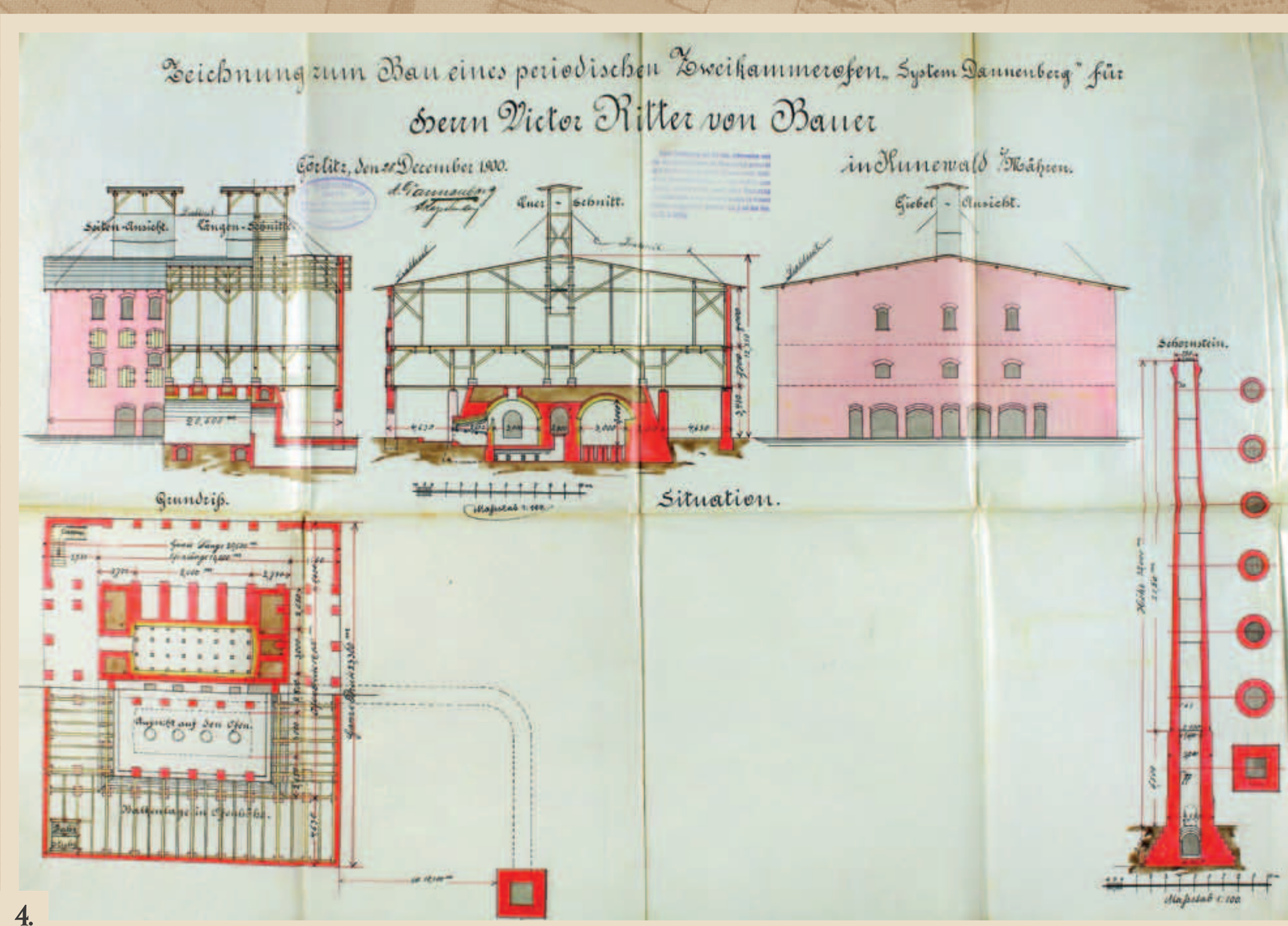
1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Kunvald: v srdci Kravařska

Cihlářství

„Czeikeho cihelna“

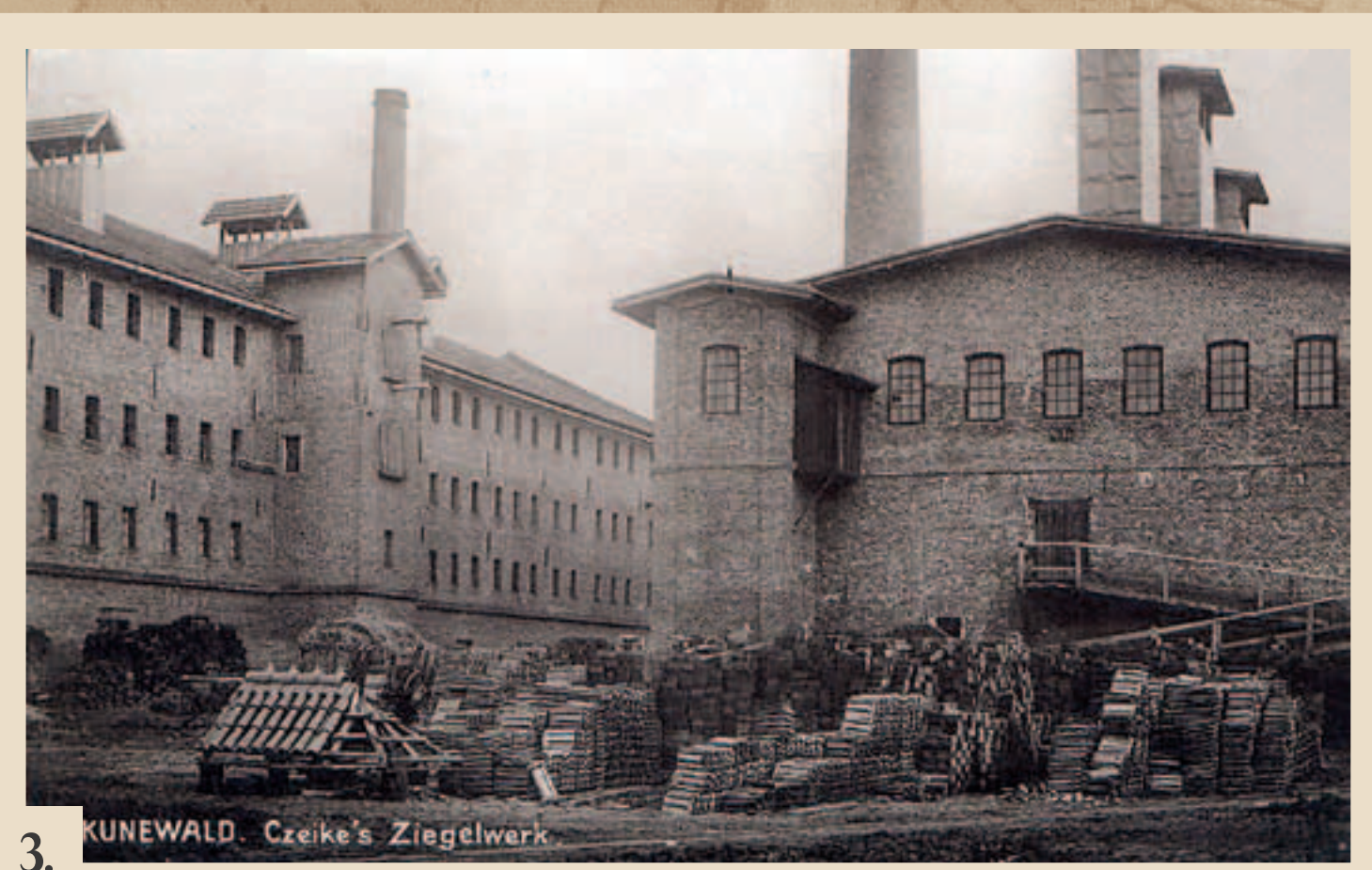
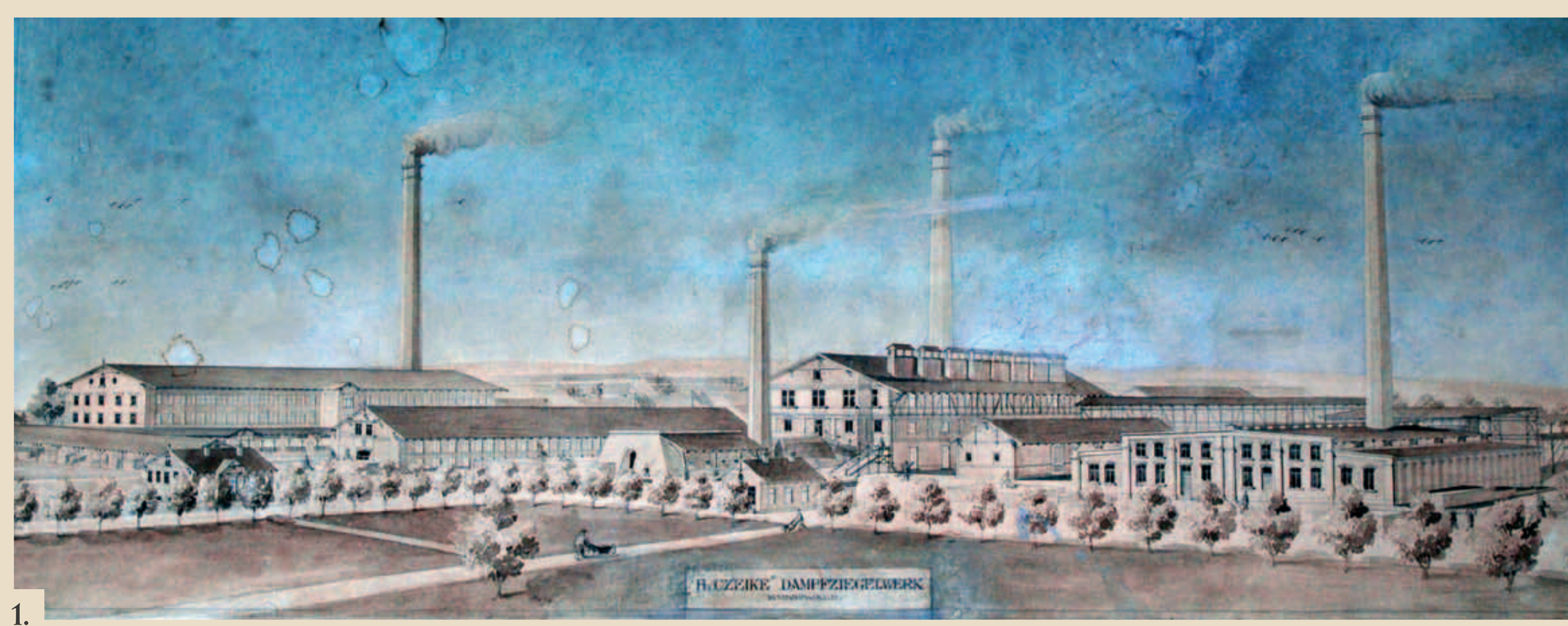
V roce 1880 stavitel z Nového Jičína Heinrich Czeike kupuje pozemky od kunínského statkáře Kunze-Reppera z č. p. 82 a zahajuje ruční výrobu cihel, které vypaluje v polních pecích. Tato pionýrská doba trvá do roku 1887, kdy dochází k výstavbě kruhové pece, nad níž je sušárna. Pracovní doba byla od 6.00 hodin do 19.00 hodin s denní produkcí 18 000 až 20 000 kusů zednických cihel, přesto poptávka byla větší a nákladní vozy, které přijížděly pro cihly odjížděly s prázdnou. V roce 1902 dochází k velké modernizaci a zavádění nových technologií, která pokračuje i v roce příštím, kdy je postavena nová pec se sušárnou a začíná tzv. zlaté období.

V roce 1906 umírá Heinrich Czeike st. a firma je přepsána na jeho syna Heinricha, společníky se stávají jeho bratři Emil a August. V roce 1912 je továrna elektrifikována, do provozu je uvedena lanová dráha, která je napojena na železniční trať vedoucí z Nového Jičína do Suchdolu nad Odrou. Nakládá se 6 až 7 vagónů zboží denně. První světová válka způsobila velké problémy. H. Czeike společně s bratry provozoval mimo cihelny v Kuníně také cihelnu v Hranicích na Moravě a v Šenově u Nového Jičína.

Od listopadu 1933 do roku 1935 byla výroba úplně zastavena z důvodů celosvětové krize. Po smrti Emila Czeikeho v roce 1939 dochází k přenesení sídla firmy do Kunína. Druhá světová válka, hlavně rok 1944 mohl znamenat definitivní konec pro Czeikeho cihelnu. Při bombardování spadlo i několik bomb poblíž, naštěstí nezpůsobily velké škody. V roce 1945 se Czeikeho cihelna stala součástí Moravskoslezské cihelny se sídlem v Hodoníně, i tady se majitelé dosti často měnili. Měla však větší štěstí než tzv. panská cihelna, ale i její osud byl zpečetěn. V roce 1970 dochází k modernizaci a výstavbě nové pece, v roce 1974 je postavena panelárna. Od roku 1978 je cihelna známá pod názvem SMC závod Nový Jičín-Kunín. Výroba v roce 1979 činila 26 miliónů kusů cihlářského zboží a 10 000 m³ keramických panelů. Po roce 1980 je cihelna opět modernizována. V roce 1999 je zastaven provoz a 10. září je vyrobena poslední cihla dvouděrovka. Dochází ke změně vlastníka, areál kupuje firma Wienerberger, která od roku 2001 staví novou halu se zcela moderní technologií uzavřeného cyklu. Výroba se rozbíhá v lednu roku následujícího s denní produkcí 190 tun páleného zboží. Po výstavbě nové cihelny v Prosenicích stejné firmy, která provozuje i cihelnu v Kuníně, je 26. 10. 2005 vyrobena poslední cihla. Technologie byly rozebrány, odvezeny a k 5. 10. 2009 bylo vydáno sdělení o ukončení výroby v Kuníně.

Cihlářská výroba v Kuníně skončila.

Areál změnil majitele, dnes v něm sídlí firma Ekocel.

1. Akvarel, kolem roku 1930 2. Ilustrace z knihy o cihlářství z roku 1767 3. Foto cihelny, kolem roku 1930 4. Kartička s vyobrazením všech 3 cihelen 5. Reklama Czeike
6. Letecký pohled na areál cihelny z roku 1955 7. Polévání taška Heinrich Czeike 8. Poslední cihla z 26.10. 2005

Kostel Povýšení svatého Kříže

Úmrtím zakladatelky kostela jí narýsovaný duchovní koncept skončil. Přání místních farníků o doplnění architektury o věžní přístavbu se zvony došlo naplnění při renovaci kostela do podoby současného novorománského chrámu s charakteristickým dvojvěžím podle projektu novojičínského stavitele Tomáše Chytila roku 1863. Proměna kostela se dotkla také vnitřní výzdoby chrámu za účasti umělců a řemeslníků z nedalekého Nového Jičína. Původní varhany, pocházející z kaple nedalekého zámku, dílo králického varhanáře Josefa Sträussela (1732 – 1776) z roku 1763, byly roku 1846 nahrazeny roku varhanami, jejichž autorem byl známý novojičínský varhanář Johann Neusser (1807 – 1878).

Za pozornost stojí soubor 14 zastavení křížové cesty z roku 1850, které jsou dílem novojičínského malíře Františka Bsrského (1815 – 1884) a také soubor 3 dochovaných obrazů Panny Marie Růžencové, svatého Josefa a Bolestné matky Boží (kopie Milostného obrazu ze Španělské kaple v Novém Jičíně) od dalšího novojičínského malíře Ignáce Bergera (1822 – 1901). Mezi významné realizace náleží pořízení dvou nových oltářů Narození Páně a Zvěstování Panny Marie vídeňským malířem Josefem Kesslerem (1825 – 1888) nákladem dalšího majitele zámku a patrona chrámu Ernsta Egona landkraběte z Fürstenberga (1814 – 1889) roku 1881.

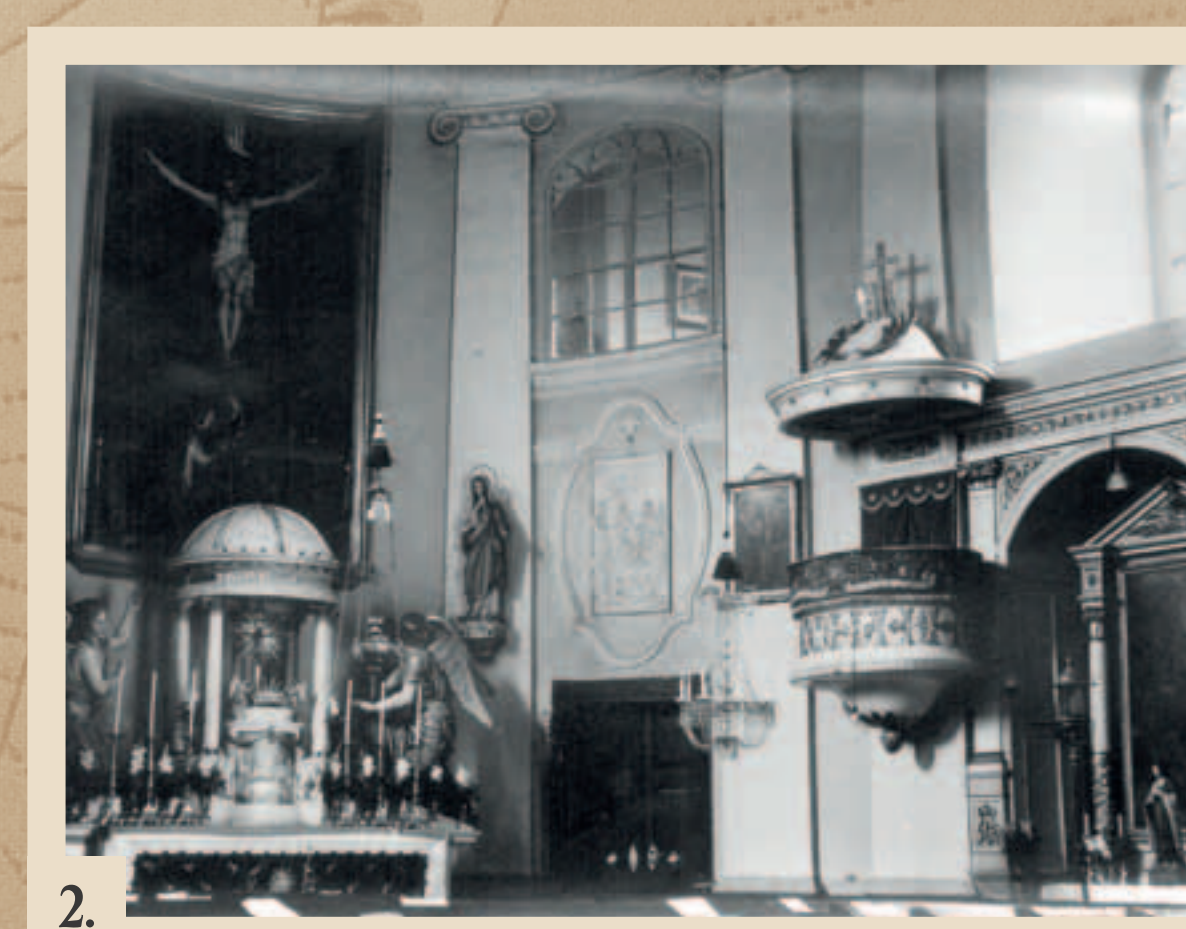
Ozdobou celého kostela se stala monumentální moderní malba na plátně, nacházející se na stropě kostela. Jejím autorem je jeden z nejvýznamnějších rakouských malířů Anton Kolig (1886 – 1950), rodák z Nového Jičína. Malba byla pořízena k 100. výročí posvěcení kostela v roce 1912 a náleží vůbec k prvním dílům umělce, jehož díla jsou dnes zastoupena ve všech významných světových muzeích a galeriích.

Součástí obnovy kostela se stala rovněž výměna 16 již velmi zchátralých oken, provedená z dobrovolných sbírek obyvatelů Kunína. Nová malovaná okna byla dodána roku 1910 vídeňskou firmou Franz Götz. Další malované okno bylo pořízeno v roce 1927 majiteli panství a patrony chrámu Dr. Victorem rytířem Bauerem (1876 – 1939) a jeho bratrem Dr. Petrem rytířem Bauerem (1888 – 1965). Na okenním obraze byli zobrazeni svatý Viktor se svatým Petrem, okno však bylo zničeno na samém konci 2. světové války za osvobozovacích bojů.

Chrám se v nedávné době stal svědkem mnoha významných událostí: slavnostní mše u příležitosti znovu uložení ostatků zakladatelky kostela hraběnky Marie Walburgy v roce 2000, mše u příležitosti znovu otevření obnoveného zámku v Kuníně v roce 2004 a mnoha koncertů vážné hudby. Ke 200. výročí posvěcení prošel chrám opětovnou důkladnou obnovou. V roce 2012 bylo okno zničené na konci 2. světové války nahrazeno vitráží s motivem Svatého Kříže a znakem zakladatelky kostela hraběnky Marie Walburgy. Autorkou vitráže je akademická sochařka Kapka Toušková a okno bylo věnováno k výročí chrámu a zakladatelky mnichovským prelátem mons. Herbertem Jungem, jehož oba rodiče pocházeli z Kunína.

1.

2.

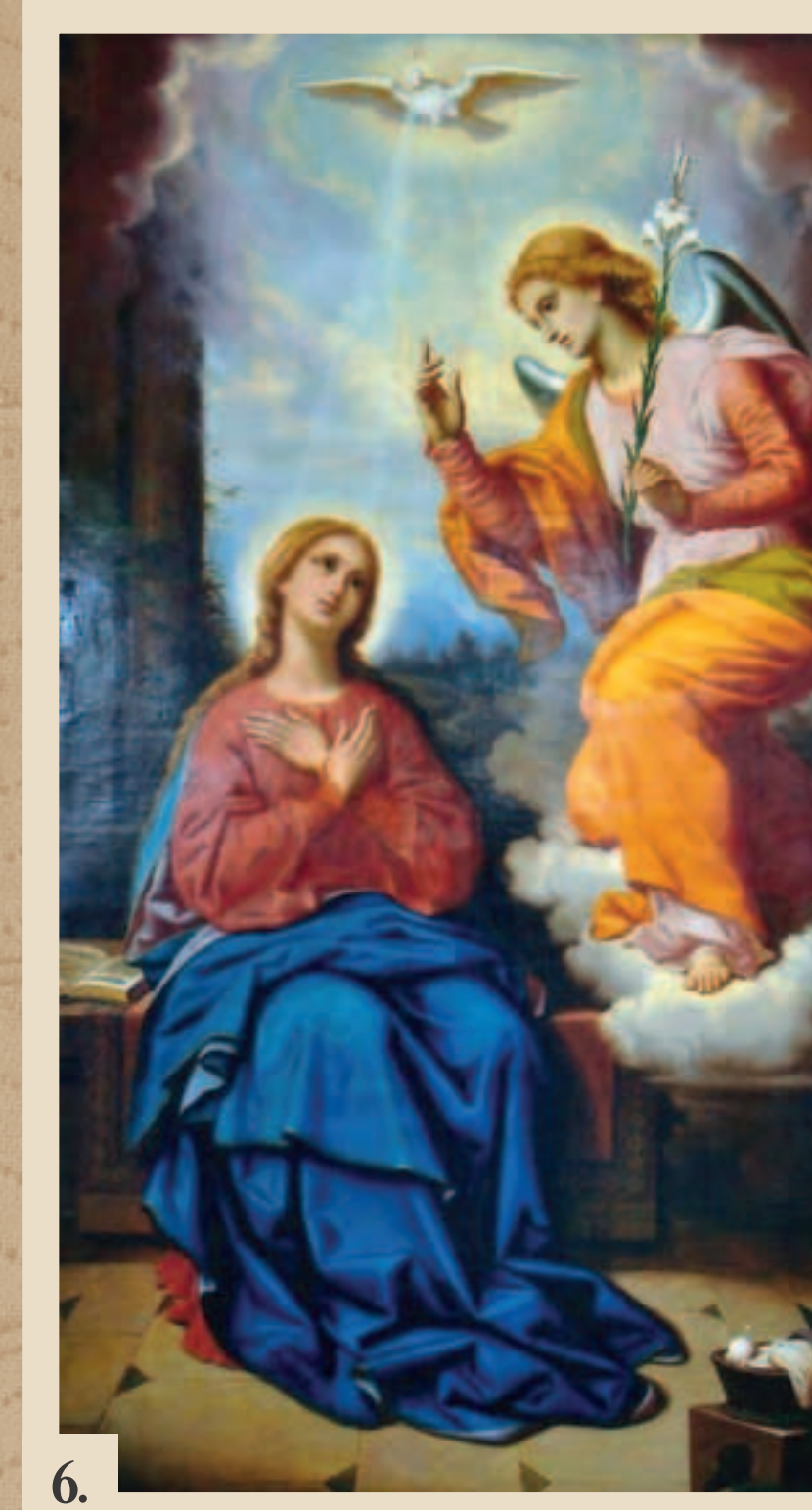
3.

4.

5.

6.

Kostel Povýšení svatého Kříže

Základní kámen kostela Povýšení svatého Kříže byl položen v roce 1810. Kostel v Kuníně neměl mít v celém okolí obdoby. Vzorem pro kostel se stal chrám Vzkříšení Páně ve Slavkově u Brna, postavený významným vídeňským stavitelem Ferdinandem Hohenbergem von Hetzendorf. Prostý a působivý kostel v Kuníně byl prvním dílem mladého a začínajícího Hohenbergova žáka Franze Biely (1789 – 1871). Podobně jako kostel ve Slavkově měl být určen pro všechna vyznání a navazoval tak na koncept a myšlenkový základ zámecké školy na nedalekém zámku, dílo zakladatelky kostela Marie Walburgy hraběnky z Truchsess-Waldburg-Zeilu (1762 – 1828). Vedle sebe zde v duchu nevídané tolerance a snášenlivosti studovaly děti bez rozdílů sociálního původu, národnosti: Češi i Němci a také náboženského vyznání: katolíci, evangelíci i židé. Vysvěcení kostela v roce 1812 bylo velkou událostí. Zakladatelka kostela hraběnka Walburga nechala do věžičky kostela vložit pamětní listinu, která popisovala, za jakých útrap a obětí v dobách napoleonských válek a bídy byl chrám budován. Prvním kunínským farářem byl ustanoven hraběnčin spolupracovník a zámecký kaplan Josef Ignác Turek (1783 – 1850). Oblíbený učitel Františka Palackého na zámecké škole v Kuníně se později po svém odchodu na faru v Dašicích na Pardubicku zařadil mezi první šířitele jirinek a zakladatele jirinkových slavností u nás.

Jednoduchý a působivý ráz kostela podtrhovalo architektonicky čisté průčelí, tvořené peristylem se čtyřmi jónskými sloupy, vchodem, k němuž ze tří stran vedlo pět kamenných schodů, a také architrámem se železným zábradlím, tvořícím jakýsi balkón. Aby se předešlo častým a opakovaným povodním, byla podlaha kostela vyvýšena na úroveň schodiště. Interiér prostého bílého kostela vytvářel elipsu. Na jeho výzdobě se podílel rovněž další začínající umělec Johan Ender (1793 – 1854), který se později proslavil jako malíř a profesor na Vídeňské akademii výtvarných umění. Úkolem vytvořit hlavní oltář byl však pověřen tehdy vůbec nejvýznamnější moravský umělec, sochař Ondřej Schweigl (1735 – 1812), který v průběhu prací umírá. Hlavní oltář je proto dílem Benedikta Edeleho (1797 – 1867) z roku 1825.

Součástí kostela byly také dva oltáře z roku 1813, které se však nedochovaly. Jejich pozůstatky představují dva dřevěné reliéfy, zasazené do zdi pod oratořemi: reliéf Svaté Rodiny podle obrazu Rafaela Santiho a reliéf „Nechte maličkých přijít ke mně“ podle grafiky curyšského rytce Johanna Heinricha Lipse (1758 – 1817). Jejich autorem byl fulnecký řezbář Hrabovský. Oba motivy symbolizovaly to nejcennější, co tanulo na mysli zakladatelky kostela, která přišla o své vlastní děti a rodinu a celý svůj život věnovala chudým a talentovaným dětem.

Kostel v Kuníně představoval až do smrti své zakladatelky architekturu, která svým myšlenkovým konceptem, duchovním rozměrem i provedením neměla v této části Moravy obdoby.

1.

2.

3.

4.

5.

Josef Ignác Turek

Obec Kunín

Významné letopočty z historie obce Kunín I.

1288 - 1311	majitelem zboží kunvaldského Blud III.	1810	F. Biela přijat na Fulnecké panství jako stavitel
1370	rok, ke kterému se vztahovaly oslavy 600- stého založení obce, majitel pán z Kravař, Vok 1369 -1380	1810 - 1811	postavení kostela Povýšení sv. Kříže v Kunvaldě
1382	nejstarší písemná zmínka o obci Kunvald (do roku 1947 název obce Kunvald, později Kunín)	14. září 1812	kostel posvěcen
14. - 15. stol	náleží ponejvíce ke zboží Starojickému	1813	ustanovení vlastního kunvaldského faráře
1464	Anna z Michalovic (rod z Čimburka a Jičina)	1814	uzavření Výchovně vzdělávacího ústavu nařízením Moravského gubernia v Brně. Obnovení německé obecné školy
1497 - 1515	Kunvald přísluší ke zboží Jickému	1816	panství mělo 1.634 obyvatel
16. stol	Kunvald patří ke zboží Fulneckému	1829	dědické řízení , panství Kunvaldské připadá Bedřichu Emilu Schindlerovi, po jeho smrti roku 1867 se stává jeho nástupcem syn Friedrich Georg Schindler, ten náhle umírá roku 1870
1584	vznik kunvaldského statku oddělením od fulneckého panství	1866	cholera
1584 - 1621	majitelé Estera a Jan Cetryšové z Kyšperka	1869	přistavěny věže ke kostelu stavitelem Chytilcem
1592	vznik samostatného malého kunvaldského panství	1872	dědicové prodávají panství lankraběti Ernstu Egonovi z Fürstenberka
1598	soupis moravských pivovarů, na něm uveden i rytířský pivovar v Kunvaldu	srpen 1880	povodeň
1621 - 1653	dědictví po Cetryších, majitelem se stává sestra Judita a synové	1880	257 domů, 2.105 obyvatel (30 Čechů)
1653	prodej zboží Kunvaldského Gabrielovi hraběti Serényimu, zemskému komořímu za 65.000 zř.	1895	zadlužený majitel prodává panství Viktoru rytíři Bauerovi
5. května 1653	na popud hraběte přesídleno do Skoronic 23 rodin z Kunvaldu	červen 1896	krupobití
1654	postaven u statku Martina Schneidra č. 87 výminkářský dům, zde byly tajně vyučovány děti v bratrské víře	1911	majitelé Marie, Petr a Viktor Bauerovi, na zámku nejčastěji pobývá Dr. V. Bauer
1660	velké mrazy natropily mnoho škod	1920	vznik německé měšťanské školy
1664	majitel syn František, tou dobou čítá zboží kunvaldské 78 36/64 lánu a 237 osídlených domů	1. 5. 1921	zahájeno vyučování v české menšinové škole
od konce 17. stol.	náboženská rekatolizace, utužení poddanských povinností	1929	elektrifikace obce
31. března 1691	smlouva po smrti Františka hr. Serényiho o rozdělení majetku, statek Kunvald obdržel syn František (brzy umírá), majetek tedy drží vdova Marie Magdalena, rozená hraběnka Thunova, zemřela 1703	1938	zřízen obecní vodovod
1703	zboží kunvaldské patří sestře Eleonoře Barboře	1942	věže oloupeny o všechny zvony
1707	robotní smlouva, avšak utiskování ze strany správce Dittricha je tak zlé, že poddaní utíkají do Lužic	1945	blížící se fronta nutí vdovu Bauerovou k odchodu, po odjezdu zůstává zámek zanechán svému osudu
1714 - 1715	řádění moru	5. května 1945	osvobození Kunvaldu
1723	majitelka Eleonora hraběnka Harrachová, týden po sv. Jakubovi přichází na místa panství tajný kazatel Kristián David, Moravský bratr	1946	odsunuto 1.132 osob do Německa
1724	pokračování tajných schůzek u Davida Nitschmanna	1951	založení JZD v Kuníně
1724 - 1781	hromadný útěk poddaných z kunvaldského panství do hornolužického Ochranova	1953	počet obyvatel v obci 1.434, kroniku obce píše pan Klement Musil, ředitel ZŠ
1726 - 1734	stavba barokního zámku na místě staré tvrze	1956	první televizor v obci si pořídil Richter František
1729	neznámý olomoucký sochař dodal šest dekorativních soch pro balustrádu	1956	oprava zámku, dne 20. 9. 1956 zbořen dřevěný přechod, který spojoval 1. poschodí zámku s místností nad sakristií kostela
1757	Marie Eleonora zůstává v závěti zboží kunvaldské synovi Františku Xaverovi hraběti Harrachovi	1958	největší povodeň do té doby v dějinách Kunína, pokračovatelem ve psaní kroniky se stává pan Bohuslav Horák
1759	ustaven kaplan na řešení situace v Kunvaldě (hromadné útky poddaných)	1961	ukončení pálení surového líhu v místním líhovaře
1760	povodeň	10. června 1961	otevřeno širokoúhlé kino
1779	povodeň	22. 7. 1966	povodeň
1781	panství přebírá Marie Walburga Harachová, hraběnka Truchsess Zeill - Waldburgová jako dědictví	22. 10. 1967	slavnostní poklep na základní kámen nové školy (kámen pochází ze Žulové)
1783	obnovení školy, která byla v Kunvaldě již v 16. století a zanikla v době třicetileté války	1968	sloučení JZD se Semenářským státním statkem v Novém Jičíně
1786	hrabě Klement Truchsess Zeil, který se zabýval vzduchoplavbou, vypustil svůj balón o tři roky dříve než bratři Mongolfiérové z Francie	1970	začlenění Státního statku do školního podniku VŠV Brno
1792	rozšíření školy na dvojtřídní, přeměna na Výchovně vzdělávací ústav, umístěný na zámku	13. září 1970	otevření nové základní školy
1797	vznik dědičného fojtství	1970	oslavy 600- stého výročí založení obce, navázání družby s obcí Skoronice
1805	řádění tyfu	1972	poslední údaje v první kronice
1807 - 1809	ústav v Kunvaldě navštěvuje Palacký	1975	sloučení Kunína s Novým Jičínem, od té doby nebyla samostatná kronika vedena
		1980	počet obyvatel 1.721
		1983	pořízeny dva nové zvony do kostela (98kg - tón Fis, 220kg - tón D)
		1986	dokončení oplocení obory o výměře 200 ha
		1987	pořízen třetí zvon (490kg - tón A), brzy praskl a po roztavení byl znovu ulit
		17. 11. 1989	klidný průběh revoluce

Obec Kunín

Významné letopočty z historie obce Kunín II.

24. 11. 1990	volby do obecního zastupitelstva	31. 12. 2001	počet obyvatel 1845
6. 12. 1990	veřejné zasedání obecního zastupitelstva, starostou zvolen pan František Kojetinský, místostarostou ing. Milada Mahdánková	1. únor 2002	po rekonstrukci zahájena výroba v cihelně Čidem
1. 1. 1991	osamostatnění obce	v průběhu roku 2002	zahájen přesun technologií mlékárny do provozu v Ostravě-Martinově
15. 2. 1991	první obecní bál	29. červen 2002	v rámci IV. zámecké slavnosti veřejnosti zpřístupněno 1. patro zámku po rekonstrukci
1991	počet obyvatel 1.802, zřízena Chráněná krajinná oblast Poodří, oslava 70. výročí založení české školy v Kuníně, opět začala být vedena kunínská kronika panem Bohumilem Horákem, pamětní knihu daroval obci podnikatel pan Lubomír Merenda	13. listopad 2002	starostkou zvolena Dagmar Novosadová, místostarostkou Ing. Milada Turská
16. 11. 1991	první vítání občánků	22. listopad 2002	odhalení pamětní desky u původní obecní školy školnímu inspektorovi a badateli Aloisu Hausotterovi
11. prosince 1992	schválen znak a prapor heraldickou komisí ČNR	31. 12. 2002	počet obyvatel 1823
1. 1. 1993	vznik České republiky	28. červen 2003	1. svatební obřad ve Velkém sále zámku, snoubenci Pavla Šablaturová a Vladimír Vymětal
15. 7. 1993	přiznání znaku a praporu obci Kunín	26. září 2003	kolaudace zámku po rekonstrukci
28. 11. 1993	posvěcen prapor místním farářem p. Konrádem Schaffartzikem	31. 12. 2003	počet obyvatel 1814
26. 8. 1993	obecní úřad přemístěn do budovy č. 69 (bývalá horní MŠ)	2004	ukončení provozu Mlékárny Kunín, výroba přesunuta do Ostravy-Martinova
1993	započata plynofikace obce	27. květen 2004	slavnostní otevření zámku, poděkování za obnovu zámku v kostele, za účasti Jeho Osvícenosti Franze-Josefa z Walburg-Zeülu
31. 12. 1994	počet obyvatel 1.827	listopad 2004	veřejná sbírka na opravu sochy Panny Marie na kostele, vybráno 83 337Kč
18. - 19. 11. 1994	druhé volby do obecního zastupitelstva, starostou znovu zvolen pan František Kojetinský, místostarostou ing. Milada Mahdánková	31. 12. 2004	počet obyvatel 1825
1994	započata výstavba kanalizace, rok před tím dokončena kanalizace na Suchdolské ulici	1. prosinec 2005	ukončení provozu cihelny Wienerberger
jaro 1995	dokončena plynofikace obce	31. 12. 2005	počet obyvatel 1838
květen - říjen 1995	výstava obrazů a nábytku pocházejících z kunínského zámku v Okresním vlastivědném muzeu v Novém Jičíně, vydána brožura "Perla moravské barokní architektury"	červen - září 2006	rekonstrukce základní školy
1995	výstavba benzínové čerpací stanice v obci	7. září 2006	založen Klub seniorů
8. prosinec 1996	posvěcení rekonstruovaných varhan biskupem p. Františkem Václavem Lobkowiczem	1. listopad 2006	volby, starostka Dagmar Novosadová, místostarosta Miroslav Vlček
1997	vybudována kanalizace se dvěma čistírnami odpadních vod	11. prosinec 2006	odstřel dvou komínů, bourání starých budov v areálu bývalé cihelny
17. 5. 1997	vyšvěcení kaple Fürstenberků	31. 12. 2006	počet obyvatel 1844
prosinec 1997	první otevření hrobky Schindlerů na hřbitově za účelem provedení průzkumu ostatků hraběnky, organizované Okresním vlastivědným muzeem v NJ	31. 12. 2007	počet obyvatel 1842
31. 12. 1997	počet obyvatel 1838	červenec - srpen 2007	rekonstrukce mateřské školy
24. května 1998	pietní akt - mše v kostele k 170. výročí úmrtí hraběnky Marie Walburgy a 200. výročí narození Františka Palackého, odhalení pamětní desky na hřbitově krajany z Leimenu	17. březen 2008	schváleno členství v Mikroregionu Odersko
28. květen 1998	vernisáž výstavy „Mezi srdcem a rozumem - Kunínský vzdělávací ústav“ v Novojičínském zámku	14. prosinec 2008	návštěva ze Skoronic, vystoupení dětí ze Skoronic pod vedením Marie Holcmanové
1. srpen 1998	otevření cyklotrasy „Moravská brána“	31. 12. 2008	počet obyvatel 1846
listopad 1998	třetí volby do obecního zastupitelstva, starostou opět zvolen František Kojetinský, místostarostou Dagmar Novosadová	2008 - 2009	zateplení budov základní a mateřské školy
31. 12. 1998	počet obyvatel 1847	24. červen 2009	ničivá blesková povodeň, zaplavena velká část obce, velké škody na soukromém i obecním majetku (zatopeno cca 250 domů, 15 demolice)
10. červenec 1999	I. zámecká slavnost v areálu zámku se slavnostním průvodem kostýmovaných účinkujících, za účelem zviditelnění a upozornění na havarijní stav budovy zámku	2009	dokončen Dům se sociálními byty - 12 bytových jednotek
21. červenec 1999	zámek Kunín byl Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy převeden do vlastnictví obce	2009	výstavba povodňových domků, č. p. 461 - 468 a výstavba povodňového bytového domu se 4 byty
29. září 1999	zastupitelstvem schváleno členství obce v Regionu Poodří	31. 12. 2009	počet obyvatel 1890
31. prosinec 1999	na počest nového tisíciletí jsou na pomezí obcí Kunín a Šenov vysazeny stromy (Kunín - vrba, Šenov - jablň)	28. červen 2010	uděleno čestné občanství paní Anni Friedrichové, rodáče z Kunína žijící v SRN
31. 12. 1999	počet obyvatel 1872	10. listopad 2010	volby, starostka Dagmar Novosadová, místostarosta Miroslav Vlček
27. květen 2000	slavnostní uložení ostatků hraběnky Marie Walburgy do hrobky na hřbitově, ostatky hraběnky při slavnostní mši v kostele vystaveny v prosklené rakvi, mši sloužil František Lobkowicz	16. - 19. 9. 2010	návštěva partnerského města Leimen
1. červenec 2000	II. zámecká slavnost pojatá jako benefice na záchranu zámku	31. 12. 2010	počet obyvatel 1902
		2009 - 2011	obnova obecního majetku postiženého povodní - komunikace, mosty, mateřská škola, zámek a zámecký park, hřiště a šatny TJ, zdravotní středisko, kanalizace, výstavba nových ČOV, chodníky
		31. 12. 2011	počet obyvatel 1894